

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA - ALAPÍTVÁ 1913-BAN

J Ó S Z E R E N C S É T !

Könnyűipari Szakmai Nap 2012

A BDSZ vezetésének kezdeményezésére immár második alkalommal került megrendezésre a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottsággal együttműködésben a „Könnyűipari Szakmai Nap”. A tematika kialakítása során azon kérdések, témák kerültek napirendre, amelyek az ágazat helyzetét, a lehetséges fejlődés további irányait körvonalazták.

A szakmai napot *Rabi Ferenc*, a BDSZ elnöke nyitotta meg. Kihangsúlyozta, hogy a rendszeres konzultáció, a közös gondolkodás, a közös cselekvés mennyire fontos. Megemlítette azokat a kihívásokat, melyek az ipar, így a könnyűipar előtt állnak. Meghatározónak tartja, hogy hatékony iparpolitika legyen mind az Európai Unióban, mind Magyarországon annak érdekében, hogy ágazatpolitikákat lehessen erre fűzni és az ágazatokban tevékenykedők megfelelő jövőképet tudjanak kialakítani maguk számára és tevékenységük társadalmi hasznossága ez által is erősödjék.

Biztosította a résztvevőket arról, hogy a BDSZ továbbra is kezdeményezője, erjesztője kíván lenni a szociális párbeszéd minden formájának és fórumának.

Előadások, korreferátumok hangzottak el:

- a könnyűipar helyzetéről hazai és európai kitekintéssel;
- a textil-ruházati ipar termék-, technológia-, piacfejlesztési irányairól, minőségi, környezetvédelmi lehetőségeiről, feladatairól összhangban a világ- és európai trendekkel;
- a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság feladatairól, tevékenységéről, szándékairól, programjáról;
- három korreferátum is foglalkozott (elsősorban üzemi tapasztalatok alapján) a 2012. évi minimálbér, garantált bérminimum, elvárt bérfejlesztés, bérkompenzáció gyakorlati tapasztalataival;
- a 2012. július 1-el hatályba lépő új Munka Törvénykönyvével;
- a hatékonyabb munkavállalói érdekvédelem megvalósítását szolgáló szándékozó világ- és európai szintű ágazati szakszervezeti szervezetek integrációjával kapcsolatos folyamatokról.

Az egyes témáknál felvetett kérdé-

A résztvevők köre a BDSZ vezetéséből, a könnyűipar cégeinek vezetőiből, képviselőiből, a partner szakszervezeti alapszervezetek vezetőiből és a textil-, ruházati- és a bőr-, cipőipar, műszaki-, tudományos szervezetei, kutatóintézetek, az ágazat munkáltatói- munkavállalói szervezetei képviselőiből és a meghívott vendégekből állt.

sek, észrevételek megvitatásra kerültek. A résztvevők e-mailben megkapják az egyes előadások prezentációs anyagait, melyeket természetesen a BDSZ honlapján is meg lehet majd tekinteni.

A szakmai nap, záró eseményeként, elismerések átadására került sor a BDSZ mindhárom könnyűipari tagoza-

ta tisztségviselői számára. Így elismerésben részesült a BDSZ Bőripari Tagozata részéről: *Kelemen Erzsébet*, *Leskóné Wagner Gabriella*, a BDSZ Ruházati Tagozata részéről: *Major Erika*, a Textilipari Tagozat részéről: *Agoston Gáborné*.

A szakmai napot levezette és moderálta, valamint értékelte és zárta *Varga Éva* a BDSZ alelnöke, a Ruházati Tagozat vezetője.

Cs. J.

A foglalkoztatásról

Az elmúlt évtized pénzügyi, majd gazdasági válságjelenségei után, Magyarország jövője szempontjából a legjelentősebb feladat a foglalkoztatás bővítése. Új munkahelyeket kell teremteni s nagyon fontos, amit a szakszervezet nagyon régen képvisel: ahol lehet, meg kell őrizni a munkahelyeket! Az elmúlt hónapok eseményei az energetikai célú szénbányászat szempontjából meghatározóak lehetnek, hiszen elindult az Országgyűlés energiapolitikai vitasorozata. A BDSZ ehhez írt egy állásfoglalást (Ezt teljes terjedelmében a lap 3. oldalán közöljük! – a Szerk.). Ebben a megközelítésben három alaptételt látunk. Az egyik, hogy a Márkushegyi Bányáüzemnek a működését – ameddig lehet – biztosítani kell, hasznosítani kell a Máza-Déli szénmezőt, és kongresszusi határozatainkban szerepel, hogy a Mátrai Erőmű Zrt. külszíni bányáit működtetni kell és a lignitre épülő villamos áram termelés egyre inkább környezetbarát módon történő vitelét biztosítani kell. Ez több tízezer munkahelyet jelent Magyarországon. Kitermelő-iparág nélkül, nagyon nehéz fenntartható munkahelyeket teremteni, hiszen a bányászati anyagokat tovább feldolgozzák, s újabb és újabb termékeket állítanak belőle elő.

Mi ennek a célnak az érdekében, illetve a 2014-ben bezárásra ítélt márkushegyi bánya munkavállalói számára az új munkahelyek teremtése miatt rendezvénysorozatot tartottunk, részt vettünk a szakmai vitákon. Nem érzem, hogy áttörés lenne a szénre épülő villamos áram termelés jövőjében, e nélkül viszont – biztos vagyok benne -, hogy területünkön, további, foglalkoztatás-szükség következik be. Kell, hogy megmaradjanak és teremtdjenek bányászati, kitermelő iparági munkahelyek. Ez az elsődleges cél, ezt próbáltuk erősíteni kormányzati tárgyalásainkon is és a rendezvényeinken is.

A napokban lebonyolított svájci-magyar VPE-BDSZ közös projekt –amelyik arról szólt, hogyan lehet ipari szerkezetváltást sikeresen végrehajtani – konferenciájának egyik üzenete az volt, ha egy országnak van ásványi nyersanyaga, azt hasznosítani kell. A svájci kollégák elég egyértelműen elmondták: ha nekik lenne szénük, ugyanúgy használnák villamos áram termelésre, mint ahogy Németországban jelenleg is használják, ahol ma negyven százalék felett van a szénre épülő villamos áram termelés aránya. A lengyeleknél ez az arány továbbra is nyolcvanöt-kilencven százalék környékén van. Magyarország nem mondhat le a jövőben az elért tízennégy-tizenöt százalék körüli arányáról, mert ellenkező esetben újabb jelentős bányászati tevékenység beszűkülésének lehetünk tanúi, települések kerülhetnek leépülési spirálba.

A könnyűiparban tudták biztosítani a foglalkoztatás elért színvonalát. Nagyon komoly kihívást jelentett az elvárt bérfejlesztés végrehajtása. Nem tapasztaltuk, hogy jelentősebb üzembezárásokra került volna sor. Két cég volt, amely befejezte a tevékenységét, termelését, a többi, magasabb hozzáadott értéket termelő vállalkozás igyekezett kigazdálkodni a bérfejlesztés háttérét, az üzleti terveit ennek megfelelően módosítani. Egy azonban biztos: a pár évre előre történő üzleti tervkészítés, gondolkodás és a befektetések biztonsága azt igényli, hogy kiszámítható, előre tervezhető, stabil közgazdasági szabályozó környezete legyen a könnyűiparnak is. Ha ez nincs meg, újabb és újabb küzdelmeket kell a szakszervezeteknek folytatni a munkahelyek megőrzéséért, a foglalkoztatás biztosításáért.

A Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete a következő hónapokban, együttműködve más ipari szakszervezetekkel, tagszervezési és tagszervezeti törekvéseket jobban bemutató akciósorozatot tervez, amelynek a központi eleme a foglalkoztatás biztonsága és a jövőbeli új munkahelyteremtés feltételeinek a kialakítása. Nem lehet ezt a vízió nélküli gazdaságpolitikát folytatni. Tudni kell, hogy Magyarországon foglalkoztatási szerkezet ilyen módon változik és alakul, természetesen ezt a piac, a maga módján befolyásolja, de e nélkül a vízió nélkül képzést, szakképzést, kutatást, fejlesztést, s az ehhez tartozó innovációt nem lehet megtervezni. Sajnos az elmúlt időszakban sem történt ezekben az ügyekben előrelépés. Kezdeményezéseket tapasztaltunk, de összességében a foglalkoztatás várt fellendülése elmaradt, és a kitermelő iparágra is, a bányászatra is - amennyiben nem változnak a kialakított koncepciók! - további szükség van. Ezt szeretnénk elkerülni, s ennek érdekében dolgozunk európai szinten is, ahol fontos események következtek be.

2012. május 16-án az EMCEF és EMF és ETUF: TCL új szervezetet alakított „IndustriAll - European Trade Union” néven. Rövidített néven EIWF, vagyis az Európai Ipari Munkavállalók Szakszervezete. 2012. május 31-ig mindhárom szervezet még működik jogilag, utána azonban csak az IndustriAll Európai Szakszervezetén belül.

Az elmúlt évek válságának eseményei jól mutatták, hogy egy széles, erős és határozott európai szakszervezeti szövetség szükséges a munkavállalói érdekek védelméhez az európai feldolgozóiparban, a 21. század globalizált gazdaságában. Az EIWF széles koalíciója egyesíti a munkavállalókat a fém, vegyipar, gépipar, bányászat, energiatermelés, valamint a textil- és ruhaipari ágazatból Európa-szerte. A több mint 8 millió szervezett munkavállaló és a több mint 230 tagszervezete révén ez olyan erő lesz, amivel számolni kell a civil társadalomban.

Az új szervezet erőfeszítéseket tesz a tisztességes, kiegyensúlyozott és fenntartható iparpolitika működtetése, a meglévő ipari kapacitások korszerűsítése, új piacok nyitása és a magas színvonalú foglalkoztatás megvalósítása érdekében. Folytatja a stratégiák megvalósítását a kollektív tárgyalások, a szociális párbeszéd, a vállalatpolitikai tevékenységen keresztül minden ágazatban. Ki fogja használni a fém, a vegyipar, a bányászat, energia, textil- és bőripar egyesítéséből származó szinergiákat a bizonytalan munkakörülmények és a szociális kirekesztés elleni küzdelemben és nyomást gyakorol annak érdekében, hogy egyenlő mértékben biztosítsák a tisztességes megélhetést minden munkavállaló számára Európában.

Rabi Ferenc
a BDSZ elnöke

Éljen május elseje!

Május elsején délelőtt tíz órakor indult el a Városligeti fasort, a Dózsa György úttól egészen a Bajza utcáig megtöltő tömeg, hogy a Hősök terét a Múcsarnok oldalán megkerülve vonuljon a Városligeti Napozórétra, a hagyományos szakszervezeti munkaünnepre. A mintegy húsz-huszonötezer munkavállaló és nyugdíjas impozáns látványt nyújtott, amint színes, a szakmájukat és ágazatukat jelképező zászlókkal, integtő-kendőkkel, lufikkal, s követeléseiket hirdető transzparenssekkel, táblákkal, kereplők hangjára és fel-felharsanó dudaszó mellett eleven, hosszú „csíkot húztak” a kijelölt útvonalon haladva.

A Bánya- Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete mintegy ötszáz fővel képviseltette magát. Jöttek a bányászok Borsodból, Pécsről, a Mátrai Erőmű Zrt visontai bányájából, s ott voltak a BDSZ

Központ nyugdíjasai, s aktív dolgozói is. A BDSZ textilipari tagozatát a Tolnatex dolgozóinak küldöttsége, a Ruhaipari Tagozatot a Styl Ruhagyár és a tagozat budapesti nyugdíjas alapszervezete, míg a Bőripari Tagozatot a Martfői Területi Alapszervezet és a Samsonite Bőrönd Hungária kft szakszervezetének mintegy nyolcvan tagja képviselte.

A négy szakszervezeti konföderáció által szervezett megmozdulás közös célok elérése érdekében mozgósította a résztvevőket.

Az Autonóm Szakszervezetek Szövetsége, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés, a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége és a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma, valamint tagszervezeteik biztos munkahelyekért, tisztas megélhetéért, továbbá elérhető és működő közszolgáltatásokat követelve tüntetettek.

A rendezvén fő mottója a „Be a szakszervezetekbe!” - gondolat volt.

Pataky Péter, az MSZOSZ elnöke a tüntetőkhöz szólva azt mondta: „ha nem akarsz egyedül maradni a küzdelemben, és számitasz a közösség segítségére, akkor be a szakszervezetekbe!”. Hangsúlyozta: „mi kimegyünk az utcára, ott leszünk a munkahelyeken”.

A tüntetők egyebek mellett „El a kezekkel a kordedvéményes, koregményes nyugdíjaktól!” és „Elég volt!” - feliratú transzparenssekkel jelentek meg a városligeti napozóréten. Borsik János, az ASZSZ elnöke úgy fogalmazott: a kormány azt ígérte, egymillió új munkahelyet teremt tíz év alatt, ugyanakkor, ha a kabinet „még eredményes lesz egy kicsit”, akkor a munkanélküliek száma közelíti majd az egymilliót. Az elnök emlékeztetett arra, hogy a munkanélküliek ellátását három hónapra szűkítették, miközben az európai átlag egy év. Kifejtette: az egészségügyben katasztrófális a helyzet, a közlekedésben hatalmas feszültségek vannak, a júliusban életbe lépő új

munka törvénykönyve, valamint az új adók mind a munkavállalókat sújtják, és a munkaadóknak adnak szabad kezét.

Az Mt. kapcsán Borsik János kiemelte: a rendszerváltás óta nem volt arra példa Magyarországon, hogy törvényi úton csökkentsék a kereseteket. A kormány emellett „kőbe véste” az egykulcsos személyijövedelemadó-rendszert, amely 540 milliárd forint kiesést okozott a költségvetésben, miközben a munkavállalók 84 százaléka rosszul járt vele, és most újabb adókat akarnak kivetni.

Az elnök szerint a kormány megtámadta a szakszervezeteket, szétverte az Országos Érdekegyeztető Tanácsot, és támadja az érdekvédelmet, mert tudja, ha a munkások összefognak, „akkor nekik bajaik lesznek”. A demokrácia erősítését, tiszteletét követelik a tüntetők a kormánytól – mondta.

Varga László, a SZEF elnöke kiemelte: a kormány, utóbbi két évben hozott intézkedéseivel „még nem tette rabszolgájává a munkát, de már korlátozza a szabadságát”. Elmondta, hogy a köz-

szolgálati bérek évek óta változatlanok, de értékük húsz százalékát „megette” például az infláció vagy az adórendszer. Ő is kiemelte, hogy az új Mt. kiszolgáltatja a munkavállalókat a nagytőkének, a „zsákutcás”, érettségít nem adó új szakképzési rendszer pedig az élethosszig tartó tanulásra alkalmatlan fiatalok tízezreit bocsátja ki a munkaerőpiacra.

Varga László szerint nincs jogbiztonság, nincs értelmes párbeszéd, csak látszattárgyalások és külön-megállapodások vannak. „A munkavállalókat kiszolgáltató, a szakszervezeteket semmibe vevő (...) hatalomnak meg kell értenie, hogy nélkülünk nincs, velünk lehet” – mondta Varga László. Kiemelte, hogy a szakszervezetek és a politika kompromisszumkereső együttműködésének nincs alternatívája, ezért a jelszó „Be a szakszervezetekbe!”.

Kuti László, az ÉSZT elnöke szerint

„Követeljük, hogy a népnyzó törvényeket gondolják újra, a munka törvényei nem azért vannak, hogy egyes nagyvállalatokat nyomorúságos munkákkal segítsék” – mondta Kuti László.

„Jöjünk össze, ha kell, és követeljük, hogy adják meg a fiataloknak a jövőt”, tanulhassanak, dolgozhassanak és legyen munka számukra – zárta beszédét.

Pataky Péter, az MSZOSZ elnöke szerint a modern adórszolgáltatás felé visz a kormány politikája, és a kabinet úgy alakította át a törvényeket, hogy lehetetlenné tegyék a kollektív fellépést. Az Mt. csökkenti a jövedelmeket, a munkavállalóknak többet kell dolgozniuk kevesebbért, a munkavállalók kiszolgáltatottsága nő.

A Munka törvénykönyvére utalva hangsúlyozta: „nem hagyjuk, hogy ez a törvény életbe lépjen a gyakorlatban, mert nem igaz, hogy megtehetnek velünk bármit”. Hozzátette: „nem hajolunk meg a kormány előtt, amikor pár tízezer forintért robotoló közfoglalkoztatottal akarja kiváltani a munkások munkahelyét”.

Az emberekhez szólva azt mondta: „ha nem akartok az utcára kerülni, ha nem akartok a legkevesebbet keresők közé tartozni (...), ha nem akarjátok, hogy gyermekeitekből műveletlen ipari robotokat neveljenek, akkor keressetek minket”. „Csatlakozzatok hozzánk, hogy a kormány és a munkáltatók megértsék, nem csinálhatnak azt, amit akarnak” – emelte ki Pataky Péter.

A nagygyűlés után színes kulturális műsor, gyermekprogramok várt a majálistozókra. A BDSZ sátránál megpihen-

hettek a felvonulók, akik sör, üdítő virsli, kolbász mellett beszélgettek. Ehhez asszisztált az időjárás, amely most megkímélte az embereket a záporoktól, zivataroktól, s végig napfényes, derűs időt biztosított a folyamatosan hőmpölygő tömeg kedvteléseinek.

- Összességében a megjelenés kétféle véleményt fogalmazott meg – mondta a BDSZ elnökségének május 9-ei ülésén, a megmozdulást értékelve Rabi Ferenc elnök. - Akik kisgyerekekkel jöttek, azok azt mondták, hogy jobb volt ez a békés hangulat, míg a nyugdíjas kollégáink, s aktív dolgozóink egy része is inkább hiányolta a keményebb fellépést, a határozott, egységre utaló közös hangot. Úgy a felvonulás összképéből, mint a nagygyűlés szónokainak beszédéből. Az értékelés alapján mégis azt lehet mondani, hogy volt hatása a közös megjelenésnek, mert a Munka Törvény Könyv és a Munkavédelmi Törvény tervezett módosítása a munkavállalók számára kedvezőbb megítélést kapott az Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács következő, monitoring bizottsági ülésén.

- hip -

A BDSZ szakmai véleménye a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Nemzeti Energia- stratégiáról szóló 77/22011(X.14) OGY határozat 4 m. alpontja szerint összeállított cselekvési terv koncepcióról.

Mottó: Melyik a 10 legfontosabb kihívás amelyik nélkül nem boldogulhatunk az utána következőkkel: energia, víz, élelmiszer
(Richard Smaelly Nobel díjas)

Előljáróban köszönetet kell mondani a kérdőív összeállítóinak, mert észrevették, hogy hazánkban fontos szerepe lehet a szénnek a biztonságos energiaellátásban, azok ellenére, hogy az elfogadott „Nemzeti Energiastratégia 2030” csak – megítélésünk szerint tévesen – stratégiai tartalék szerepet szán a szénnek.

Bevezető gondolatok

A cselekvési tervnek a BDSZ álláspontja szerint a következő szempontokat kellene figyelembe venni:

- az államadósság, a külkereskedelmi egyensúly, valamint az energiaellátás külső és belső feltételeinek megváltozása kikényszeríti az energiamixben a hazai tüzelő anyagok arányának növelését, mert a megújuló energia termeléssel az ellátás biztonságát nem lehet megvalósítani, ráadásul a megújuló energiaforrások ára háromszorosa a jelenlegi hazai villamosenergia árának. A hazai szén használatának fokozása nélkül nem lehet olcsóbb villamos- és hőenergiát biztosítani az iparnak (versenyképességi tétel) és a kommunális ellátásnak.
- az energiainportunk döntő része szénhidrogén, jelenleg Oroszországból 86,6 % az aránya. Emiatt figyelembe kell venni számos tényezőt az ellátásban. A GAZPROM EXPORT vezérigazgatója 2012. február hóban nyilatkozott, hogy számos kiszámíthatatlan tényező határozza meg az árakat, ilyen a közel-keleti régió politikai bizonytalansága, a bonyolultabb termelési viszonyok. Ez hazánkban azért fontos kérdés, mert a GAZPROM-mal a szerződés 2015-ig érvényes. Napjaink aktualitása, a harmadik „olajár-robbanásról” érkező jelzések a növekvő ázsiai igények miatt.
- hazánk energiainport függősége közel 80 %, ugyanis a Paksi Atomerőmű Zrt. termelése is import alapanyagra támaszkodik,
- a hazai energetikai természeti erőforrások kitermelése – a márkushegyi szénbánya kivételével (amit jobban ki lehetne terhelni) – magánkézből van. A privatizált bányák a kitermelt ásványi nyersanyag után bányajáradékot fizetnek. Ennek az állami költségvetést növelő hatása jóval kisebb, mintha állami tulajdonban maradtak volna. Tény azonban az, hogy az államnak (a jelenlegi költségvetés ismeretében) nincs pénze új bányákat nyitni, így ez azt jelenti, hogy az új, konzervatív eljárások során is magántulajdonosok (hazai, külföldi) kezébe kerülhet az ásványvagyon kitermelésének joga. Annak ellenére, hogy az ásványvagyon nemzeti tulajdonú társaságokban is várhatóan profittal lenne kitermelhető és feldolgozható,
- az ásványvagyon hasznosítását vertikumban kell végiggondolni, a feldolgozást is minél nagyobb hozzáadott értékkel szükséges megvalósítani, vagyis a végterméig történő hasznosulás lehetőségeit kell a szakmának, a még meglévő tudományos háttérnek gazdaságossági és környezeti szempontokat is figyelembe véve megtervezni,
- az ásványvagyon tulajdonosként kezelő, concessziókat kiíró állami intézményrendszer feladatrendszerének (hatás- és felelősségkör) pontosítását

látjuk indokoltnak, elsősorban a szakmai szervezet, az MBFH és háttérintézményeinek megerősítésével.

A kutatás-fejlesztés és innováció elsősorban akkor működik, ha van termelő tevékenység is, de a tudás megjelenhet jól hasznosítható és eladható know how-ban is. Ehhez még Magyarországon van „szürke állomány” is.

- egyes társaságok az ásványvagyon kitermelését nem az optimális bányatelkeken végezhetik, ez rontja a cégek eredményességét, hiszen nem férhetnek hozzá a kitermeléshez szükséges legjobb területekhez,

- felül kell vizsgálni a széndioxid légköri felmelegedést befolyásoló hatásától szóló európai álláspontokat. Ma már bizonyított, hogy a légköri felmelegedés hatása csak kis mértékben befolyásolja az emberi tevékenység. Az USA, India, Kína erre hivatkozva nem írta alá az egyezményeket és továbbra is fosszilis alapú erőműveket épít és üzemeltet. A széndioxid a légkörből lekötődhet, viszont több üvegházhatást okozó gáz – amelyről a vitákban kevesebb információ hangzik el – nem. A CO_x gázok megkötését, tárolását a tisztaszén technológiák kutatása és ipari méretű megvalósítása keretében fel kell gyorsítani. Ehhez Magyarországnak a kutató intézetein keresztül is kapcsolódnia kell, európai költségvetési forrásokra pályázva, azokat megszerezve.

- az ásványvagyon megismeréséhez szükséges állami finanszírozású kutatások teljes egészében megszűntek. A kutatásokat döntően külföldi társaságok végzik hazai pénzeszközök hiányában (makói árok, urán). A földtani kutatások állami költségvetésből történő finanszírozásának lehetőségeit, beleértve a jövőbeni gazdaságosságot is, meg kell vizsgálni.

- a szakmakultúra oktatási-képzési intézményrendszerét szinte teljes egészében megszüntették (vájár, bányatechnikus), bányamérnökképzés is minimális. Az oktatás, szakképzés elméleti háttere, gyakorlati munkahelyei még megvannak, érdemes a még meglévő lehetőségeket kihasználni.

- a szakmai hagyományok, tudás megőrzését elsősorban civil szervezetek végzik (BDSZ, OMBKE, GTTSZ, MBSZ, Mérnök Kamará), ezek állásfoglalásai, szakmai anyagai is fontosak lehetnek,

- ki kellene dolgozni hazánk természeti erőforrásainak – első lépcsőben a kőszén és lignit – kitermelési lehetőségeit, a valóban kitermelhető készletét. A jelenleg „forgalomban” lévő számok pontosítása azért is szükséges, mert tartalmazza a már bezárt és vélhetően újra nem megnyitható szénbányák vagyonát, azokat a területeket is, amelyek a NATURA 2000 és egyéb környezetvédelmi előírások miatt jelenleg nem vehetők előnybe,

- a médiának a hazai energetikai természeti erőforrásokról és azok hasznosításának szükségességéről valós képet kell adnia, a cégeknek tevékenységüket reálisan bemutató, image-t emelő szakmai napokat kell rendezniük. Ennek keretében ki kell térni arra, hogy hazánk nem szegény ország ásványi nyersanyagok vonatkozásában, azok hasznosítása szükséges a mindennapokhoz, a foglalkoztatás megőrzéséhez és bővítéséhez.

- be kell mutatni, hogy milyen perspektivikus szenterületei vannak az országnak (a teljesség igénye nélkül): feketekőszén Mecsek Dél barnakőszén volt szénmedencék

megmaradt lehetőségei lignit Nagyút-Kál, Füzesabony - Nagyréde, Torony.

Fentiek ismeretében úgy gondoljuk, hogy a részletes válaszok beérkezése után a Kormány létrehoz egy bányászati jövőképpel foglalkozó szakértői bázist, fokozza az állami szerepvállalást, mint az ásványvagyon tulajdonosa.

Az általános, rövid-középtávú célok a hosszútávú elfogadott stratégiai célok ismeretében határozhatóak meg. Ezért egy szakaszban jeleznénk a célokat.

A kitermelő iparág (bányaipar) nem egy „rángatható”, ad hoc döntéseknek kitett ipari terület, a döntések, beruházások évtizedekre előre mutatnak. 5–10 év is lehet a kutatástól a bányanyitásáig, azaz túlmutat parlamenti ciklusokon. Ezért konszenzus kialakítása is indokolt a döntéshozói körben.

Hosszú távú cél nem lehet más, mint hazánk energiafüggségének csökkentése, a hazai gazdaságosan kitermelhető ásványvagyon minél nagyobb arányú igénybevétele (pl.: a lignitvagyon nem stratégiai tartalék, hiszen több új ezer megawattos erőmű készletvagyonra akár 100 évig is már most biztosítaná a termelést (egy 1000 MW teljesítményű villamos erőműnek lignit igénye 50 évre 100 millió tonna). A Központi Statisztikai Hivatal külkereskedelmi mérlegét megvizsgálva megállapítható, hogy az energiafüggség milyen komoly terheket ró a hazai nemzetgazdaságra.

A BDSZ több konferencián is kezdeményezte a kitermelő iparág európai szintű helyzetének újragondolását, a bányászati tevékenység megújítását. (Lásd. III. Budapesti Nyilatkozat, melyet elfogadott az európai szintű munkáltatói és munkavállalói Ágazati Párbeszéd Bizottság ülés és az európai szakszervezetünk – EMCEF - is.)

A biztonságos villamosenergia-ellátás a szén arányának megőrzését indokolja az energia-mixben. A hazai szén és szénhidrogén bányászkodás nélkül az ország energiafüggsége tovább növekszik. Extrém időjárási körülmények vagy egyéb földgázszállítási nehézségek problémákat vehetnek fel a villamosenergia-ellátásban. A következő évtizedben csökkentheti a széndioxid kibocsátást, növelheti a villamosenergia-ellátás biztonságát, a foglalkoztatást (lásd két szakmai szakszervezet ez irányú állásfoglalását – munkahelyeket a Bányaiparba!) és javíthatja az ország külkereskedelmi egyensúlyát egy 40 % feletti hatásfokú, modern szenes blokk építése, kiváltva a régi termelő egységek (erőművi blokkok) egy részét, melyeknek 2020 után is van működési engedélyük. A kutatás-fejlesztési innovációs folyamat erősítheti a tisztaszén technológiák alkalmazásának lehetőségeit. Szakszervezetünk erről szimpóziumot szervezett, melynek anyagát mellékeljük (szimpózium). Lehetőség van kevert (biomassza, szennyvíziszap, egyéb hulladékok), szenet is tartalmazó fűtőanyagok előállítására. A brikettállást ezen az alapon is érdemes végiggondolni és ösztönözni.

A szakmakultúra megőrzése érdekében legalább egy mélyművelésű szénbányát meg kell őrizni, hogy a kapacitások a későbbiekben is rendelkezésre álljanak.

Összefoglalva:

Szakszervezetünk örömmel üdvözlí ennek a munkának a kezdetét, felajánlja, hogy a bizottságban szakértővel részt vesz. Több évtizede Szakszervezetünk minden fórumon hangsúlyozza, hogy az országban jelentős gazdaságosan kitermelhető meg nem újuló természeti erőforrás vagyon van és ezek kiaknázása gazdasági alapérdek.

Budapest, 2012. február 20.

Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete

Régiós ágazatközi konferencia

Prága 2012. április 2-3.

A konferencián részt vett: a Bányaiipari Ágazati Párbeszéd Bizottság (BÁPB) képviselőjében *Pápis László* BDSZ alelnök, a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság (KAPB) képviselőjében *Csanádi József* BDSZ alelnök, *Cseh Zsuzsanna* tagozatvezető és *Varga Éva* BDSZ alelnök.

A konferencia célja: konzultáció az új szervezet megalakulásának előkészítése, a Közép-Kelet Európai régió formális megalakítása, a régió szervezetei által az új vezető szervekbe delegáltak jelölése.

Az Európai Fémipari Dolgozók

április 2-3. között Prágában megrendezett a Közép-Kelet Európai országok (Cseh Köztársaság, Magyarország, Lengyelország, Szlovákia és Szlovénia) Európai Fémipari Dolgozók Szövetségéhez (EMF), az Európai Bánya-, Vegyészeti- és Energiaipari Dolgozók Szövetségéhez (EMCEF), valamint az Európai Textil-, Ruházati-, Bőr- és Cipőipari Dolgozók Szövetségéhez (ETUF: TCL) tartozó tagszervezetek vezetőinek részvételével megtartott regionális konzultáció.

Az EMF, az EMCEF és az ETUF:

Szövetsége (EMF), az Európai Bánya-, Vegyészeti- és Energia Ipari Dolgozók Szövetsége (EMCEF) és az Európai Textil-, Ruházati-, Bőr- és Cipőipari Dolgozók Szövetsége (ETUF:TCL) vezető testületei több éves előkészítő tevékenység eredményeként elhatározásra jutottak abban a tekintetben, hogy szervezeti anyagi és szellemi erőiket koncentrálna elkülönült struktúráikat egyenként megszüntetve, ugyanakkor egy mozzanat eredményeként egyesülve teremtik meg az eredményesebb érdekvédelem, a hatékonyabb szervezeti és szakmai működés kereteit, és forrásait.

Ennek az előkészítő munkának az eredményeként a ma még külön működő mindhárom európai szervezet vezető testületeinek döntéseire alapozva alakították ki az új, egységes szervezet struktúráját, nevét.

Az új szervezet struktúrájában módot és szervezeti lehetőséget kap mindhárom európai szervezet szakmakultúrájának megőrzésére, képviselésére. Az új szervezet neve: Európai Ipari Dolgozók Szövetsége (EIWF).

Az EIWF a független és demokratikus szakszervezetek szövetsége, amely képviseli a fémiparban, a vegyiparban, az energiaiparban, a bányászban, a textiliparban és a kapcsolódó ágazatokban foglalkoztatott fizikai és nem fizikai dolgozókat.

Az Európai Ipari Dolgozók Szövetségének (EIWF) Alakuló Kongresszusára 2012. május 16-án kerül sor Brüsszelben. Az ezt megelőző napon – külön-külön - kerül megtartásra az új szervezetet létrehozni szándékozó három európai ágazat Alakuló Kongresszusa.

A folyamat előkészítésének egyik kiemelkedően fontos állomása volt az

TCL vezető testületeinek és az Alakuló Kongresszust előkészítő bizottságok megbízásából Luc Triangle az ETUF: TCL főtükre részletesen ismertette a három európai szervezet egyesülését előkészítő munkálatok állását az új szervezet céljait, motivációját és elképzelt szervezeti struktúráját.

A résztvevők számos kérdést vetettek fel - többek között – az egyes nemzetek és ágazatok képviselőit, az új szervezet nyelvhasználati szabályait, valamint a tagdíj megállapítását és fizetési rendjét illetően.

Ágazatközi, nemzeti és regionális egyeztetés eredményeként alakult ki az egyes személyek jelölése. Az egyeztetések eredményeként az EIWF vezető testületeibe a régiós tagszervezetek az alábbi tisztségviselőket jelölték:

A fémipari ágazat (EMF) képviselőjében *Josef Štredulát*, a cseh fémipari szakszervezet elnökét, a vegyipari, energiaipari, bányászati ágazatok (EMCEF) képviselőjében *Székely Tamás*, a magyar vegyipari szakszervezet (VDSZ) elnökét, a textil-, ruházat-, bőr- és cipőipari ágazatok (ETUF:TCL) képviselőjében *Anton Rosmann*t, a szlovén textil-, ruházat-, bőr- és cipőipari szakszervezet elnökét. A tanácskozáson mindhárom javasolt jelölt mellé póttagok jelölésére is sor került.

A régiós ágazati konferencia résztvevői tájékoztatást kaptak arról is, hogy a három ágazat világszervezeteit érintően is egyesülési elképzelések nyerne megvalósítását.

Az egyesülő kongresszusra 2012 júniusában, Koppenhágában kerül sor.

Az új szervezet neve IndustriALL Global Union (IGU) lesz.

Cs. J.

Csolnokon még mindig dobog a bányászszív

A Bányamunkás, a 2003. január-februári számában „Csolnokon még dobog a bányászszív” címmel írtam cikket a Rákóczi telepen létrehozott bányász-múzeumról. A falu régi bányász kultúrotthonát, néhány lelkes, a hagyományörzés iránt elkötelezett, a szakmakultúra emlékeit megőrizni kívánó egykori bányász, társadalmi munkában újította fel, s alakította át, teremről-teremre haladva, ma már országosan ismert és elismert kiállítóhelyé.

Akkori beszélgetőpartnereim közül *Fleischmann Dezsővel*, a helyi bányász nyugdíjas alapszervezet elnökével, s új interjúalanyként *Baranyai Lőrincsel*, ki geológusként dolgozott a bányában, ülünk a múzeum külső helyiségében.

- Elevenítsük fel – emlékeztetőül azoknak, akik nem olvasták, vagy nem emlékeznek az újság cikkére -, a kezdetet.

- 2001 tavaszán, *Kovács József* vetette fel az ötletet, s mivel jónak találtuk, el is kezdtük megvalósítani. 2001 végére már két szobában lehetett megtekinteni a bányászat szellemi, tárgyi emlékeit, rekvizitumait – mondja Fleischman Dezső. – De ezt kiválóan leírja soproni Központi Bányászati Múzeum „Jelentés a magyarországi bányászati múzeumokról és kiállítóhelyekről” c. összeállítására.

„A nagy múltú csolnoki szénbányászat 2000-ben beszüntetését követően, szinte azonnal lelkes szervezőmunka kezdődött a térségben az ipari múlt emlékeinek megőrzése érdekében. Néhány lelkes helyi önkéntes, a Dorogi Szénmedence Kultúrájáért Alapítvány, a Bányász Szakszervezeti Szövetség-

ségek. Hogy egészen szakszerű legyenek: fa trapéz ácsolat, 2,5 méter átmérőjű kör-szelvényű TH-vágat, egyedi támas – fűteszén-omlasztásos pásztafejtés, beton idomkőből épített lejtősakna fej, téglabiztosítású vágat, és egy korabeli kovácsműhely.

- Na, és a büszkeségünk egy ma is működőképes – mi tettük azzá – GANZ gyártmányú villamos bányamozdony.

- Mondanátok erről valamiből bővebben?

- A mozdonyból körülbelül száz épült 1960-1972 között, közülük négy maradt meg. A mi gépünk az 1964-es évjáratú 74-es számú mozdonnal a feketevölgyi szénbányában üzemelt 2001-ig, az üzem bezárásáig. Ebben az évben jelentős mennyiségű pótalkatrésszel együtt a Kisvasutak Baráti Köre

Egyesület, Budapest megvásárolta őket és a Kemencei Erdei Múzeumvasút járműgyűjteményébe kerültek, ahol ekkor már látható volt több fajta bányacsille és 5 MD40 típusú, a Zagyvapálfalvi Bányagépgyárban épült dízelmozdony. A 74-es felújítása után üzemképes lett téve, hatósági vizsgát kapott, de csak ünnepi alkalmakkor közlekedik. Hosszas egyezkedés, tárgyalássorozat után került át Csolnokra 2011. december 5-én. De a tulajdonosa továbbra is a Kisvasutak Baráti Köre Egyesület, Budapest.

- El kell mondanai, hogy a Kisvasutak Baráti Körének szakemberei minden évben átvizsgálják a mozdonyt, elvégzik a javításokat, s ők gondoskodnak arról, hogy működőképes maradjon. Nagyon sokat dolgoztak annak idején a beindításán is, minden elismerés megilleti őket. Bármilyen probléma van, azonnal jönnek, akár hétvégén is és elvégzik a munkát.

- *Jogosan vagytok büszké a múzeumra, a szabadtéri rész kialakítására és persze a legkülönlegesebb kiállítási darabra, a mozdonyra. Minden múzeum, minden kiállítás legfontosabb célja, hogy minél többen látogathassák, lássák a kiállított eszközöket, gépeket, bányaszemléket. Milyen lehetőségek van ezeknek a megtekintésére?*

- Akkor hadd álljon itt, befejezésül néhány praktikus adat. A múzeum címe: 2521 Csolnok, Rudas L. u. 40. Honlapunk is van: <http://banyaszklub.atw.hu>. A múzeum hétvégén tart nyitva 16-18 óráig, de telefonos bejelentkezés alapján más időpontokban is. Információ kapható Fleischmann Dezsőtől a 30 5873381-es mobil, illetve a 33 478084-es vezetékes telefonon. Belépődíj nincs!

- *A Bányamunkás nevében gratulálók a munkátok eredményéhez, mely követésre méltóan gazdagítja a bányász szakmakultúra hazai ápolását, őrzését és bemutatását.*

H.I.P.

Hagyományörzés a dorogi szénmedencében

Beszélgetés Wágner Ferencsel, a Bányász Szakszervezeti Szövetség Dorog elnökével

- A lencsehegyi szénbánya megszűnését, ezáltal a széntermelés befejezését követően, 2004-ben fogalmazta meg elnökségünk, legfontosabb feladatának a hagyományörzést és ápolást. Hiszen ez a két dolog csak együttesen értelmezhető - kezdi válaszáat *Wágner Ferenc*, arra kérdésemre, hogy mikor vált intenzívvé a dorogi szénmedencében a bányászahagyományok őrzése. - Ennek megfelelően, s innentől kezdve, szakszervezeti szövetségünk elsődleges feladatának tekintette azt, hogy a két hagyományos bányászünnepet – a Bányásznapot és a Borbála napot -, de ezen kívül minden olyan rendezvényt, amit magunk szervezünk, vagy közünk van hozzá, minden évben ennek a jegyében valósítsunk meg. Ezért ma már el lehet mondani, hogy Mogyorósbányától Pilisszentivánig – ez Komárom-Esztergom megye két végső települése -, tizenkét egykori bányásztelepülésen találhat emlékház, emlékszoba, emlékmű, tehát valamilyen olyan őrzése ennek a szakmakultúrának, ami tiszteletet parancsoló mindenki számára, aki ezeket felkeresi, megtekintti. Nagyon fontos dolognak tartjuk azt, hogy egy-két településen még van pótolni valónk, s ezt belátható időn belül meg kell tennünk.

- *Működik nálatok egy alapítvány, mely híreivel, eseményeivel időnként megjelenik a BDSZ honlapján is, s ez talán szélesebb körben is ismertté tette. Milyen szerepe van a helyi hagyományörző munkában?*

- Talán ezzel kellett volna kezdeni, hogy van az általad is említett alapítvány, amibe szakszervezeti szövetségünk alapítóként vesz részt, a mai napig. Ez a Dorogi Szénmedence Kultúrájáért Alapítvány, Közhasznú Szervezet, mely a hagyományörző és ápoló tevékenységet, pályázat kiírásával, meghatározó

mértékben támogatni képes. Ez azt jelenti, hogy az Alapítvány, évenként, kettő, kettő és félmillió forintot fizet ki különböző pályázatokra. Ezek a pályázatok az általános iskolától kezdve, a Csolnoki Bányászklubig terjednek, Keszőtől Annavölgyig bezárólag, hogy két másik vége felől közelítem a megyehatárt.

- *Úgy gondolom, hogy hatékonyan csak akkor lehet a bányásztradíciókat gondozni, a szellemi és tárgyi emlékeket kiállítóhelyeken bemutatni, s az egész rendszert működtetni, ha a települések vezetésével együttműködő a viszony.*

- Jól gondolod. Ezt a munkát azért is tudjuk eredményesen végezni, mert a helyi képviselőtestületekkel, a polgármesterekkel nagyon jó kapcsolatot építettünk ki, s ápolunk a mai napig.

- *Nyilvánvaló, hogy az egykori bányásztelepüléseket sem veti fel a pénz, s a lehetőségeik elég jól körülhatárolhatók, e tekintetben.*

- Az köztudott, hogy az önkormányzatoknak, a polgármesteri hivataloknak az ilyen célú ráfordításokra használható pénzeszközük egyre kevesebb. Ezzel együtt mondom és állítom azt, hogy nagy értéknek tartjuk, hogy néhány évvel ezelőtt az annavölgyi Bányász Művelődési Ház, most pedig, nem oly régen – a múlt évben – a kesztőci Művelődési Ház (amelynek bár a nevében nincs benne, hogy bányász, de erről van szó!) felújításra került. Ez azt bizonyítja, hogy nem csak a mi számunkra fontos ezeknek az intézményeknek a megőrzése és támogatása, hanem a helyieknek is.

- *A bányászentitás átörökítésének, a kötődések kialakításának az eredendő színtere az iskola, hiszen a gyerekek vihetik tovább a hagyományörző munkát.*

- Ez így van, s szeretném nagyon vastagon aláhúzni, hogy az iskolákban is sikerült érdeklődést keltően „terjeszkednünk”, hiszen már a harmadik éve volt tavaly, hogy általános iskolákban – s ezek körzeti iskolákat is jelentenek -, került különböző rendezvényekre sor. Ezek műfaja, elsősorban, önálló tevékenységre épülő vetélkedő, amely érintett annavölgyi, sárisápi, csolnoki és dorogi iskolákat. Legutóbb, az elmúlt évben a pilisvörösvári helyi általános iskolában szerveztünk és rendeztünk a helyi tantestület közreműködésével ugyanilyen vetélkedőt. Ők a legközelebbi látogatói lesznek – abból eredően, hogy az első három helyet szerezték meg – a csolnoki bányászmúzeumnak.

- *Van ennek a munkának tapasztalható haszna?*

- Erre elmondok egy példát. Az annavölgyi általános iskola által szervezett vetélkedő győztesei azt a vízbázist látogathatták meg, ami külön bejárárral s a természeti kincs láthatóvá tételével rendelkezik. Beszélni nehéz az élményről, de látni kellett volna azokat a gyerekeket, akik lemehtettek a föld alá, kisvasúttal. Láthatták, hogy mi az a vízkészlet, ami lent található. Mondanom sem kell, hogy micsoda élmény volt számukra ez a látvány.

Reméljük, hogy ezek a gyerekek, s mindazok, akik az itteni hagyományörző munka eredményeként kapcsolatba kerülnek a bányászat emlékeivel, megérinti őket az itt gyakorolt munka világa, felnőtté válva is szükségét érzik majd annak, hogy a dorogi szénmedence egykori bányásztelepülésein ez a számunkra fontos szakmakultúra ne merüljön feledésbe.

Köszönöm a beszélgetést.

- h -

118 éves a „Jó szerencsét” köszöntés.

A Bányászati és Kohászati Lapok, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület és a Magyar Kir. Bányászati Akadémia közlönye XXVII. Évfolyam 8. száma / 1894. április 15 / p.: 115 –ben jelent meg az OMBKE választmányának 1894. április 7-ei felolvasással összekötött rendes gyűlésének jegyzőkönyve melynek 11. pontja az alábbiakat rögzítette: Árkossy Béla a bányásköszöntésre vonatkozó ama kérdését terjeszti a választmányi gyűlés elé, hogy a német „Glück Auf” köszöntést a legmagyarosabban mi módon lehetne kifejezni. Többek hozzászólása után Péch Antal tiszteletbeli tag a „Jó szerencsét” köszöntésformát tartván a legmagyarosabban hangzó-nak, ezt ajánlja elfogadásra- általánosan elfogadtatik.

1994. április 7-én a Bányaipari Dolgozók Szakszervezete és az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület (OMBKE) a centenáriumi alkalmából emlékülést tartott (az emlékülés teljes anyaga megjelent a BKL Bányászat 127.évfolyam 2. számában). Az emlékműnél e sorok írója tartott emlékbeszédet – ahol bejelentette, hogy a jövőben a rendező szervek minden évben szakmai előadás keretében emlékülést tartanak.

2012-ben az emlékülésre 2012. április 4-én a várpalotai „Jó szerencsét Művelődési Központ”-ban - mint 1994-től minden évben – került sor.

A Bányászhimnusz elhangzása után a Faller Jenő Szakközépiskola és Szakképző Intézet tanulói igen színvonalas kultúrműsort adtak (felkészítő tanárok: Reiff Mónika és Sándor Zsuzsa) majd *Dr. Tamaga Ferenc*, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal elnökhelyettese „A hazai ásványi nyersanyagkutatás és kitermelés jövőbeni lehetőségei és esélyei” címen tartott nagy szakmai tartalommal, számos áttekinthető, világos slidokkal bemutatott előadást.

Az előadás kitért a Nemzeti Energiastratégiában meghatározott energiahordozó ásványi nyersanyagok készletgazdálkodási és hasznosítási Cselekvési Terv koncepciójára és tartalmi követelményeire. A bányászati koncessziós pályázati kiírások előkészületének a helyzetét ismertette a résztvevők azt is megtudhatták, hogy a közeljövőben geotermikus energia és szénhidrogének kutatására és kitermelésére koncessziós eljárásban, milyen területeken lesz lehetőségük az érdeklődő vállalkozásoknak. A hazai ásványvagyon részletes bemutatása után a hazai természeti erőforrások kitermelésének a műszaki – gazdasági szempontú elemzése is elhangzott, ezek alapján a résztvevők megismerhették a hazai nyersanyagkutatás és kitermelés jövőbeni lehetőségeit és esélyeit.

Ezt követően az aulában lévő emléktáblánál – az emléktábla alkotója Bóna Kovács Károly (1897 – 1970) bányász-kötődésű szobrásztól származó, festőművész, aki tanulmányait az Országos Magyar Képzőművészeti Főiskolán és a Franciaországi Julian akadémián végezte. A domborművet eredetileg a „Jó szerencsét Olvasókör” avatására – 1931. december 4 –készítette. A domborművet az épületegyüttes főbejáratának jobb oldali falán helyezték el. Az Olvasókör megszűnése és az épület elbontása után, 1958-ban került jelenlegi helyére, ahol 1984-től minden évben – mint idén is, - került sor az ünnepi megemlékezésre és a koszorúzásra.

A domborműnél az ünnepi beszédet *Dr. Fancsik Tamás* a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet / MFGI) igazgatója tartotta. Beszédében bemutatta a 320/2011(XII.27.) számú Kormányrendelet szerint – a Magyar Állami Földtani Intézet Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézetbe

való beolvasását követően – 2012.04.01-én megszületett Magyar Földtani és Geofizikai Intézetet. Hogy az új szervezet milyen tekintélyes szakmai erővel és lehetőséggel rendelkezik, azt híven tükrözte az első állományi ülésen részt vevő 165 munkatárs száma is. A Magyar Földtani és Geofizikai Intézet egyik fő feladata a bányászat hátterének biztosítása. Fontos, hogy ez a szakma – még inkább hivatás – újra éljen és új irányokba fejlődjön; hogy biztonságának megteremtésével a magyar ásványkincs-vagyon feltárása és kitermelése újra lehetővé váljon.

Az új intézet másik igen lényeges feladata, hogy az Országgyűlés által elfogadott, a fenntartható energia-ellátás biztosítását célul kitűző „Nemzeti energiasztratégia 2030” nevű stratégiát felépítse és megvalósítsa. Az energiahatékonyság távlati új lehetőségeket teremtenek úgy a földtan, mint a geofizika és a bányászat számára, és ezekkel a lehetőségekkel nekünk élni kell.

Ezt követően az alábbiak koszorúztak:

Polgárdi Imre a Veszprém Megyei Közgyűlés alelnöke és *Talabér Márta* országgyűlési képviselő, Várpalota Város polgármestere, *Jászai Sándor* a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal elnöke és *Dr. Tamaga Ferenc* elnökhelyettes, *Dr. Fancsik Tamás* a MFGI igazgatója, *Székely Jenő* -, és *Vasas Mihály* a BDSZ Országos Elnökség és a – Tanács tagjai, *Dr. Gagyi Pálffy András* az OMBKE ügyvezető igazgatója és *Dr. Havelda Tamás* az OMBKE választmányi tagja, *Dr. Baksa Csaba* a Magyarhoni Földtani Társulat elnöke, *Cserny Tibor* főtitkár és *Krivánné Horváth Ágnes* ügyvezető igazgató, *Kovács Balázs*, Bóna Kovács Károly gyermeke, *Huszár József* a Bányász Hagyományok Ápolásáért Egyesület (Várpalota) exelnöke és *dr. Buzási István* elnök, *Gimovfky Máté* és *Domonkos Balázs* a Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar – és Műszaki Anyagtudományi Kar Valéta elnökei.

Mészáros András a Faller Jenő Szakközépiskola és Szakképző Intézet szakoktatója, tanműhely vezetője, *Hargittai László* a Bányász Nyugdíjas Szakszervezet elnöke és *Glass Márta* a Bányász Nyugdíjas Klub klubvezető-helyettese, *Krausz Anna*, *Schmidt László*, *Egyed László* a Rákóczi Baráti Kör képviselői, *Horváthné dr. Csomó Orsolya* a Szindbád Nonprofit Kft ügyvezető igazgatója.

Ezt követően az állófogadásnál a pohárköszöntőt *Polgárdi Imre* a

Veszprém Megyei Közgyűlés alelnöke tartotta.

Az állófogadás kiváló alkalom volt arra is, hogy rég nem látott kollégák eszmét cserélhettek, a zárógondolat idén is, mint korábban minden alkalommal: Jövőre Veled ugyanitt.

Dr. Horn János

Győztek a bányászok

Új elnöke van Kazáron a BDSZ alapszervezetének. Dobor Istvánt áprilisban választotta meg a közgyűlés. Annakidején, amikor Kazárra költözött Tőzsér Gáspár az alapszervezet elnöke megkereste, hogy tapasztalataival segítse a bányászok munkáját. Nem kellett sokáig győzködni. Dobor István verében van a mozgalmi munka, 1969 óta tagja a szakszervezetnek. A vegyészeknél kezdte, a közalkalmazottaknál, majd a honvédségnél folytatta, országos szintű szakszervezeti ifjúsági szervezeteknél is tevékenykedett.

Tőzsér Gáspár beteg szívével küszködve is tette a dolgát, amíg bírta. A múlt esztendőben azonban nem csak az alapszervezetből, az életből is távozott. Salamon Ferenc volt a helyettese és munkájába az is beletartozott, hogy beszélgetett az emberekkel, ki vezesse tovább az alapszervezetet. Aztán elment Dobor Istvánhoz, hogy elnöknek ajánlják az alapszervezet tagjai, gondolja meg a dolgot.

- Az „ajánlat” átgondolására bizony szükségem volt,- mesélte. - Egy civil szervezet, a Kulturális és Környezeti Értékvédő Egyesület elnöke vagyok. Komoly feladatot jelent mind a kettő.

Aztán győztek a bányászok. Elvállalta a feladatot egyetlen feltétellel, az első évet közösen csinálják Salamon Ferencel. Tapasztalata sokat segít az új elnöknek az ismerkedésben, Mert a bányászszakszervezet több mint 300 tagja Kazáron, Mizserfán, Rákóczi-bányán, Bárnán és Heves megyében Istenmezején. él. Nem sok idő telt el megválasztása óta, de elképzelései, tervei már vannak az új elnöknek. Többek között az foglalkoztatja, a települések szétszórtsága ellenére hogyan, milyen módszerekkel lehet mozgalmassabbá tenni, jobban összefogni az alapszervezetet, a szakszervezeti tagokat. Ilyen igény szinte mind egy településükön jelentkezik.

- Ezt egy közös rendezvénnel is kezdenénk, akár egy bányász nappal, amelyen ott lennének a szakszervezeti tagok képviselői valamennyi településről, együtt ünnepelnének, - mondta.

Nem titkolta, amikor előhozakodott vele többen is megjegyezték, mindez hiú ábránd. Ő meg azt tartja, lehet, hogy valóban az, de érdemes megpróbálni. Sikerülhet is. Ahogy jobban megismerik, úgy nő azok száma, akik segítségét kérik. Mizserfán azt, hogy

segítsen visszaállítani a bányász emléket, amelyeket ártó kezek tönkretettek. A dolga az, hogy pénzt „keressen” a munkálatokhoz, mert a bányász otthonon kívül nincs más, amely a település jelentős bányász múltjára emlékeztetne. Sorra járva a települések emlékműveit, azt is látta, egyiket - másikat kikezdte már az idő. bizony rájuk férne a felújítás. Természetesen azt is tapasztalta, mindenütt élnek mindennapi gondokkal küszködő, segítségre szoruló idősök.

- Az alapszervezet vezetése, a korábbi elnök, sokat segített a nehéz körülmények között élő embereknek. Segélyeket intéztek a rászorulóknak, kedvezményes akciókat szerveztek, - sorolta. - Ezek olyan értékes tradíciók, amelyeket érdemes tovább folytatni.

Ezért tartja szükségesnek a rendszeres együttműködést a települések önkormányzataival. A szakszervezet lehetőségei szerények. Igaz az önkormányzatok sem dűskálnak a javakban, de együtt több nehéz sorsú idős ember helyzetét tehetik kicsit könnyebbé.

A szakszervezeti munkában számít az alapszervezet vezetőségére és a bizalmiakra. Arra törekszik, hogy folyamatosan megkapják mindazokat az információkat, amelyek szükségesek a tagokkal való kapcsolat erősítéséhez. Már csak azért is, mert a taglétszám még gyarapítható. A bányászok özvegyeit szeretnék megnyerni, amelyhez maga is megtette az első lépéseket. A siker most még elmaradt, de sürgetni nem szeretne senkit. Hogy mit mond nekik, ha azt kérdezik miért érdemes belépni a szakszervezetbe?

- Ígéretet nem szeretek,- jegyezte meg. - Azt azért elmondom, amit magam is érzek. Aki szakszervezeti tag lesz egy közösségbe lép, amely figyel rá, kiáll érte, ha bajba kerül. Van hová fordulniuk anyagi és jogi segítségért, ha baj van. Az az 50, vagy 100 forint tagdíj havonta nem olyan sok.

Türelemet és időt kért a taggyűlésen Dobor István, amikor megválasztották. Az ismerkedéshez, a folyamatos munkához szükséges időt maga is szeretné megrövidíteni, mert nem csak a mozgalmi munka nehézségeit, szépségét is látja.

- Előbb utóbb át kell adni a másik civil szervezet vezetését valaki másnak. Ha a kettő közül választanon kell, akkor a bányászokat választom.

- vg -

Szakszervezeti alapszervezet alakult Homokterenyén

A bányászszakszervezet új alapszervezetét hozták létre Mátraterenye homokterenyi településrészen. *Gecse László* Mátraterenye polgármestere, a taggyűlés levezető elnöke jelentősnek mondotta, hogy Homokterenyén most első alkalommal hoztak létre szakszervezeti alapszervezetet a bányásznyugdíjasok. A 36 tag - régiék és újak - egyhangúlag választotta meg elnöknek *Bodor Józsefet*. Az alelnök *Gecse Pálné*, a gazdasági vezető *Telegdi Gyuláné*, a 3 tagú számvizsgáló bizottság elnöke *Földi Jánosné* lett. Az 5 tagú bizalmi testület élére főbizalminak pedig *Gecséné Kánya Erikát* választották. A taggyűlés elfogadta az alapszervezet szervezeti és működési szabályzatát, valamint az éves munkaprogramot is.

Bodor József megválasztása után azt hangsúlyozta, a közösen kialakított programot közösen kell végrehajtaniuk. Erre kaptak bizalmat a közösségtől, amellyel élni akarnak, élni fognak. S ahogy a szervezeti és működési szabályzatban megfogalmazták, céljuk a bányász közösség erősítése, a nyugdíjasok segítése, támogatása. Tevékenységüket ennek érdekében végzik, amelyért az alapszer-

vezet taggyűlésnek tartoznak felelősséggel. Majd az esztendő programját vázolta, a taggyűlések, a vezetőségi ülések rendjét és a tartalmi feladatokat. Így a lehetőségekhez mérten gyarapítják a taglétszámot, rendezik a tagsági díjat, a hagyományoknak megfelelően megülik a bányászünnepeket, s támogatják a rászorulókat segítő megyei bányász alapítványt. Erősítik kapcsolatukat az önkormányzattal, a település civil szervezeteivel. Arra törekcsenek, hogy tevékeny résztvevői legyenek Homokterenye életének. Megállapodtak abban is, hogy már az első vezetőségi ülésen elosztják a feladatokat is.

Az összefogást, a közös munka szükségességét erősítették a taggyűlésen szőlők is. A vezetők és a tagok együttműködését, a régi és az új tagok együttes cselekvését hangsúlyozták. Azt, hogy az alapszervezet olyan legyen, mint egy nagy család, ahol szakszervezeti tagok figyelnek egymásra, segítik egymást, közösen dolgoznak a közös célért. Az alapszervezetnek 3 olyan idős, beteg tagja is van, akik aligha mozdulnak ki otthonukból, de úgy érzik, a bányászok családjához tartoznak. Az alakulás óta a

család gyarapodott. A tagok száma már meghaladta a hatvanat.

Részt vett az alapszervezet alakuló ülésén *Rákos József*, a bányásznyugdíjasok Nógrád megyei bizottságának elnöke, aki méltatta az alapszervezet megalakulását. Majd időszerű kérdésekről tájékoztatta az alapszervezet tagjait. Többek között elmondotta, hogy a homokterenyi alapszervezet a tizenharmadik a nógrádi bányász szakszervezeti tagok mintegy két és félezer fős családjában. Majd a szakszervezeti összefogás erejéről beszélt, amelyet bizonyít, hogy több olyan kedvezmény is megmaradt, amelynek léte bizonytalan volt. Él a méltánnyossági nyugdíj, a vasutas családtagok utazási kedvezménye, a megyében megvan a kedvezményes szénvásárlási akció és alapítványok segítenek a rászoruló nyugdíjasokon. A megyei nyugdíjas alapítvány, amelyet az alapszervezetek tartanak fenn, tavaly mintegy 800 ezer forintot osztott szét az alapszervezetek között. Az országos Bányász Segély Alapítvány pedig 260 ezer forinttal támogatta a megye bányász nyugdíjasait.

V.G.

Kedves Munkavállaló!

A Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete (BDSZ) több mint száz éves múltra visszatekintő munkavállalói, érdekvédelmi szervezet.

Szervezetünk a tagok szövetségén nyugvó egységszakszervezet, mely kongresszuson elfogadott alapszabály, valamint szervezeti és működési szabályzat szerint épül fel, végzi érdekvédelmi munkáját tagsága megbízásából.

Szervezetünk tagjai a bányászat minden területén jelen vannak, de tagjaink a könnyűiparban dolgozók és az ipar más területén foglalkoztatottak is.

Alapító tagjai vagyunk a legnagyobb hazai szakszervezeti konföderációnak a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének.

A konföderáción belül elsőként léptünk fűzőra három másik ágazati szakszervezettel. 2009-ben a Textilipari Dolgozók Szakszervezetével és a Ruházatiipari Dolgozók Szakszervezetével egyesült szervezetünk, majd 2011-ben csatlakozott hozzánk a Bőripari Dolgozók Szakszervezete is.

Célunk, hogy Magyarországon egységes ipari szakszervezet jöjjön létre, amely erőit koncentrálván tud fellépni a munkavállalói jogokért.

Tagjai vagyunk a világ egyik legna-

gyobb ágazati szakszervezeti szövetségnek az ICEM-nek valamint az Európai Bánya-, Vegyi- és Energiaipari Szakszervezetek Szövetségének az EMCEF-nek és az Európai Textil-, Ruházati- és Bőripari Szakszervezeti Szövetségnek, az ITGLWF-nek is.

Részt veszünk az Ágazati Párbeszéd Bizottságok munkájában, a munkáltatókkal közösen lépünk fel a munkavállalók érdekeiért.

Van saját tulajdonú székházunk, üdülőnk, cimerünk, jelvényünk, himnuszunk, központi lapunk.

Amennyiben e rövid bemutatkozással sikerült felkelteni érdeklődésedet szakszervezetünk iránt: LÉPJ BE HOZZÁNK, MI VÁRUNK, MEGFOGJUK A KEZED ÉS SEGÍTÜNK NEKED!

EREDMÉNYEINK

Minden évben tárgyalunk a munkaadókkal az ágazati és a helyi Kollektív Szerződésekről melyek szabályozzák a béreket, a munkaidőt, a béren kívüli juttatásokat.

Szakszervezetünk eredményei, nem csak a Kollektív Szerződésekben, hanem jogszabályokban, kormányren-

deletekben is megtalálhatók:

Csak a bányászat területén: megkötöttük a Villamosenergia-ipari Alágazati Kollektív Szerződést; a bányásznyugdíj szabályozása; a bányászati dolgozók társadalombiztosítási kedvezményeiről, kereset kiegészítéséről szóló kormányrendelet; a egészségkárosodási járadék; a szénjárandóság pénzbeli megváltása; a földalatti pótlék és pótszabadság; a szénjárandóság; a villamosáram-kedvezmény („C” tarifa); a baleseti járadék adómentessége; sikerült megőrizni a szakmai kitüntések értékét és elismerését.

Ágazatunk minden területén: rendelkezünk számos vállalati, helyi kollektív szerződéssel; a hagyományörzés, nyugdíjas közösségek összefogása; korkedvezményre jogosító munkakörök jegyzéke; a hűségjutalom; a munkaruha juttatás; az étkezési hozzájárulás; a Sikondai Bányász Utókezelő Szanatórium (tagságunk gyógyulását, pihenését szolgálja); intenzív érdekegyeztető fórumként működik a Bányász- és a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság; a könnyűipari munkáltatókkal aláírt etikai, magatartási kódex; Könnyűipari Szakmai Napok; az öt területi ingatlanunk segíti a helyi és regionális feladatok ellátását.

Felnőtt mese fájdalomról és emberségről

Nehéz kenyérkereset a bányászoké. Sokszor tragédiák övezik. Munka, mely nem is munka, inkább harc. Harc a természet erőivel. Sötétben, melegben, levegőtlenül. De a nehézség közösséget teremt. Az egymásrautaltságban az erős segíti a gyengébbet, felkarolja az elesettet.

Barna Lajost az egyik aknász kollégám mutatta be. Hallgasd meg, beszéljess egy kicsit vele – mondta, – te szívesen forgatod a tollat, írd meg másoknak is a történetét.

Április végén, egy délelőtti műszakot követően találkoztunk. Ha személyesen nem is, de látásból ismertük egymást. A bányáüzemben ismeretlenül is ismer mindenkit.

Kezet nyújtottam és kerestem a tekintetét. Tudtam, hogy nekem a nagy barna szeméből kell kiolvasni azokat a mondatokat, amik most még talán benn szorulnak, amikhez nem lesz elég ez a néhány perces beszélgetés, hogy előgördüljenek. Hiába volt csillogó és élénk a tekintete, a szemzugában megbúvó szénpor a fáradtságos munkáról, a szeme körüli fekete karikák pedig a gondokról meséltek.

Lehuppan a székre, amin helyell kínálta és ölebe gyűrte a műszak végén igen csak horpatag elemózsiás szatyrát. Aztán, mint akinek meg kell magyaráznia, hogy miért is van itt, egy szuszra elhaldarta.

– Én csak köszönetet szeretnék mondani a társaimnak, akikkel együtt dolgozom lent a bányában, akik hétfégi pótműszakot vállaltak, hogy felajánlva a bérüket segítsenek nekem.

Nem akartam közbe szólni, mert láttam, hogy Lajos nem az az ember, akiből harapfogóval kell majd kihúzni a szót. Így csak a tekintetemmel biztattam.

– Persze, én is dolgoztam már így, valaki megsegítésére, a számát sem tudom, hogy hányszor. De amikor az ember a saját bőrén érzi, az nagyon más. Megköszöntem én már a fiúknak akkor is, de nem lehet elégyszer.

Lajos 40-es éveie elején jár, korát meghazudtolóan fiatalos, tele energiával. Olyan „előtte még az élet” típus. Pedig a sors nem kényeztette. Amit nagylelkűen adott, azt túl hamar, idő előtt visszavette. Lajos élete a közelmúltig két biztos pilléren nyugodott. A munka és a család. Nem a fontosság miatt, de azért ebben a sorrendben, mert a munka volt korábban. Ahogy kikerült az iskolapadból, a bányához jött dolgozni, a vágáriskolát is munka mellett végezte el. Ennek több, mint húsz éve. Azt

mondja, hogy van ebben a munkában valami, ami itt tartja. Vagy talán nem is a munka, inkább a bányásztársak. Azok, akikkel nap, mint nap beszél a kasba és leereszkedik az ötszáz méteres mélységbe, hogy csillogó barnaszenet termeljen. És akik kiállnak mellette, érte, ha kell.

Lajosra huszonnyolc éve talált rá a szerelem, amikor megismerkedett Ildikóval. A lány közgazdasági iskolát végzett, de hamar rájött, hogy a számok szürke világa nem neki való. Úgy érezte, hogy az élete a tanításban tudna kiteljesedni, így némi pályamódosítással nyelviskolát nyitott és gyerekekkel kezdett foglalkozni. Lajos és Ildikó kapcsolatából házasság lett, s életüket bearanyozta fiúk, Renátó érkezése. A gyerekkor boldog éveie elrepültek és Renátó most már 18 évesen szakiskolai érettségi előtt áll. Ildikó sokat tanult vele, és született pedagógiai érzékével mindig sikerült eredményekre ösztönözni a fiút.

Azon a „bizonyos” napon is együtt tanultak. Sokáig, éjszakába nyúlóan. Nem fáradtság, csak addig, hogy a tananyag végére érjenek. Aztán Ildikót néhány óra múlva, álmában érte a halál. Hirtelen, visszafordíthatatlanul. Negyvenéves volt.

A kisvárosban, Oroszlányban, Lajost is és Ildikót is sokan ismerték. Mindenkit sokkolt a hír. A pedagógustársakat, a tanítványokat, a rokonokat, a barátokat, az ismerősöket és Lajos bányásztársait is.

Látom, Lajos a tragédiáról még most sem szívesen beszél. Még nem gyógyultak be a fájdalom sebei. Inkább mindig a bányásztársakhoz, kanyarodik vissza. Az ő összefogásukról, támogatásukról mesél. Arról a fantasztikus emberségről, ami szíriente máshol, más szakmánál nincs meg.

Hogy tovább gördítem a beszélgetést és eltereljem Lajos gondolatait a tragédiáról, mesélek neki egy keveset a társaládáról, ami régen a bányászok körében kialakult közösségi kockázati alapon működő önszegélyező forma volt.

Kérdezem, hogy hallott-e arról, hogy a bányászat volt az első olyan szakma, amiben az önszegélyezés kialakult. Úgy olvastam valahol, hogy az első bányász társaládát az 1400-as évek végén hozták létre.

Mivel láthatóan sikerült felkeltenem Lajos érdeklődését, így hát folytatom.

– A bányászok minden fizetésekor kisebb összeget helyeztek el ezekben a ládákban. Ha egy társuk balesetet szenvedett, vagy egy bányásztársuk családját érte tragédia, a ládából segítették meg a rászorultakat.

Az arcán látom, hogy érti a párhuzamot

az egykori társaláda és a részére felajánlott pótműszak között. Mesélni kezd arról a bizonyos hétfégeről.

– Nem is tudom, hogy ki volt a kezdeményező, de az ilyenkor talán mindegy is. Kiderül, hogy valakivel baj van, segítségre van szüksége, és akkor a bányászok jönnek. Ilyenkor általában mindenki segíteni akar. Szombaton harmincnyolcan voltunk benn, én is itt voltam. A 653-as fronton dolgoztunk. Mindenki tudta, hogy miért van itt, de nem beszélünk róla. Ők talán tapintatból, én meg mit is mondhattam volna mást, mint köszönetet. Aztán vasárnap én nem jöttem sihtre, de a műszak elejére kijöttem az üzembe megköszönni a fiúknak. Aznap is harmincnyolcan voltak.

Kicsit közelebb hajolva – mert számára ez nagyon fontos – folytatta.

– Összesen hetvenhat társam ajánlotta fel a hétfégi műszakját, de többen is jöttek volna, csak nem lehetett több embert telepíteni a bányába.

Tudom, hogy a munkatársak mellett a BDSZ is a család megsegítésére sietett. Éppen erről kérdezném, de megelőz.

– Közel tíz éves szakszervezeti tagság van mögöttem, de sohasem gondoltam, hogy majd egyszer a saját bőrömmel tapasztalom, hogy milyen érzés a segítségre rászorulni. Hirtelen fordult meg velem a világ, egyik napról a másikra megváltozott az életem. Kapaszkodókat kaptam azzal, hogy éreztem a segítőszándékot és a támogatottságot – mondja.

Nehéz kenyérkereset a bányászoké. Aki a keményen tudmunkozott hétköznapi után még hétfégi pótműszakot vállalt, az nem szerelemből teszi. Annak szüksége van a pénzre. A megélhetéshez, a kölcsönök törlesztéséhez, a gyerekek taníttatásához. Mindezt tudva felértékelődnek ezek a „felajánlott” túl-műszakok.

Hetvenhat ember – mint Lajos is mondta – nagyon sok. Két autóbust is megtöltenének.

Barna Lajos márkushegyi vágár mellett, aki tragikus hirtelenséggel elvesztette a feleségét, hetvenhat társa állt ki, és vállalt túlműszakot azért, hogy az így befolyt pénzzel segítségére legyenek.

Lajos köszönete a társai felé nemcsak egy kimondott szó, hanem kimondatlan, de igaz hittel tett ígéret. Szavak nélküli bizonyosság a társaknak arról, hogy ha egyszer majd ők kerülnek nehéz helyzetbe, Lajosra biztosan számíthatnak. Mert a bányászok egymásra mindig számíthatnak!

Bariczáné Szabó Szilvia

Tánczos István 1949 - 2012

A vágáriskolát a „Szakma Kiváló Tanulója” kitüntetéssel végezte el. 1966-ban, az oroszlaní XIX-es aknára került, frontfejtésre, ami számára mindig nagyobb kihívást, izgalmasabb feladatot jelentett, mint mondjuk az elővágás. Aztán az akná, a hetvenes évek elején, bezárták, s az egész létszám – átszervezéssel – átkerült a XX-as bányáüzembe.

Sokat dolgoztak, de elismerték a munkájukat. Nemcsak anyagilag, hanem kitüntetésekkel is. A brigád is sok elismerést kapott és egyénileg is kitüntették. A legnagyobb talán az 1978-ban megkapott Állami-díj volt, de 1996-ban a Magyar Köztársaság Aranykeresztjét is átvehette.

Huszonhárom éves korában érte az a

megtiszteltetés, hogy egy kollektíva vezetőjévé neveztek ki: szakvezető vágár lett. Ez, ilyen fiatalon, óriási dolog volt. Még nem volt a „bányásznyugdíj”, amit a szakszervezet harcolt ki, így ötvenöt-ötvenhat éves emberek dolgoztak a keze alatt. Az ő elismerésük volt számára a legnagyobb jutalom. Elfogadták vezetőjüknek, s ezt a munkájával érdemelte ki. Amikor a XX-as akná 2000-ben bezárták, Márkushegyre került, a volt csapatával együtt.

Negyven év után ment nyugdíjba, tehát nem élt a huszonöt év, vagy öt-ezer műszak lehetőséggel. Ám még utána is dolgozott, amíg úgy érezte, hogy bírja.

Bekapcsolódott az érdekvédelmi munkába, a BDSZ szövetségi tanácsának, majd az országos tanácsának volt a tagja, de a helyi szakszervezetben is vállalt tisztséget, mert, ahogy vallotta: szeretek az emberekkel foglalkozni, segíteni őket a problémáik megoldásában.

Egy Bányamunkás interjúban így összegezte addigi életét: „Visszatekintve a kezdetekre, úgy érzem, hogy jó szakmát választottam. Soha nem volt egy perc se, - pedig nehéz periódusokban bővelkedtünk -, hogy megbántam volna a gyermeki döntésemet. Szerettem az embereket, a fiatalokat, segíttem is őket, mert nem felejtettem el, hogy engem mennyire felkaroltak az akkori munkatársaim, az idősebb, tapasztaltabb kollégák, s hogyan tanítottak a bányász hivatás szeretetére.”

Nyugodj békében, Pista!

Róth József 1947 - 2012

1972. január 4-én került Pálházára, a bányához. Szakszervezeti múltja alapján, előbb a titkár helyettesévé, majd szb-titkárrá választották. Egészen a 2005-ös nyugdíjazásáig töltötte be a funkciót. A nyugdíjas éveket sem pihenésre, meggyengült egészsége gyógyítására használta fel, mert nem ismerte a tétlenséget.

Mivel nem volt a nyugdíjba ment bányászoknak szakszervezete, arra gondolt, hogy nem szabad őket szélnek eresztetni, ezért huszonhárom fővel megalakította a Hegyközi Bányász Nyugdíjas Szakszervezet.

Egy évet töltött otthon, amikor küldöttség jött hozzá a cégtől, hogy vállalja el ismét az aktív titkári teendőket. Vállalta, az emberek miatt, holott tudta, hogy ezzel plusz terheket rak a saját vállára. Beválasztottak a BDSZ országos tanácsába és az MSZOSZ nyugdíjas intéző bizottságába is.

A Bányamunkásnak adott interjújában – egy éve – arra a kérdésre, hogy mi az a „motor”, ami még mindig viszi ezen az úton, a következő, egész életére, mentalitására jellemző választ adta:

„Minden ellenszolgáltatás nélkül végzem a munkámat, úgy érzem, hogy

az emberek bizalma mindennél nagyobb fizetség nekem. Világéletemben érzékeny voltam az emberi problémák iránt, mindig szükségét éreztem annak, hogy a rászorultakon, a kiszolgáltatottakon, az elesetteken segítsék. Úgy, ahogy tőlem telik. Most is ez hajt, s minden egyes siker, győzelem igazolja azt, hogy érdemes harcolni a munkavállalói érdekekért.”

Betegsége végül győzedelmeskedett a testén. Ám mi megőrizzük emlékéit. Nyugodj békében, bányásztestvéreink!

Lapzártai utáni hírt

Megalakult a „IndustriAll - European Trade Union”

A BDSZ képviselőtében Rabi Ferenc, elnök, Pápis László, alelnök, Csanádi József, alelnök, Keleti Tamás és Potápi Rita vett részt az EMCEF ezen történelmi pillanatán, amikor is önmagát feloszlatta. 2012. május 15-én az EMCEF kongresszus elfogadta feloszlató javaslatát és ezzel véglegesen feloszlatta önmagát. 2012. május 16-án EMCEF és EMF és ETUF:TCL megalakította az új szervezetet „IndustriAll - European Trade Union” néven. Rövidített nevén EIWF. 2012. május 31-ig mindhárom szervezet még működik jogilag utána azonban csak az

IndustriAll Európai Szakszervezetben belül. A három európai szakszervezeti szövetség az alábbi politikai nyilatkozatot fogadta el.

Az új szervezet tisztségviselőit ezen a napon választották meg, akik a fenti politikai határozat értelmében vezetik az új szervezetet:

Elnök: Michael Vassiliadis (EMCEF); Főtitkár: Ulrich Eckelmann (EMF). Alelnökök: Valeria Fedeli (ETUF-TCL), Renzo Ambrosetti (EMF), Anders Ferbe (EMCEF). Főtitkár-helyettesek: Luc Triangle (ETUF-TCL), Bart Samyn (EMF), Sylvain Lefebvre (EMCEF).

Érdekvédelem az Uniconnál

Krizsán Mihályné, az Unicon Ruházati és Szolgáltató Rt szakszervezeti titkára. 1988 óta dolgozik a szakmában. Pénzügyi-számviteli területen.

- Nagyon megszerettem ezt a munkahelyemet, jól érzem itt magam, s remélem, hogy – közelítve a nyugdíjhoz – már itt is fogom befejezni aktív dolgozói pályafutásomat – ezzel a „hűségnyilatkozattal” kezdi beszélgetésünket.

- Hogyan lettél szakszervezeti titkár?

- Tizenennyolc éves korom óta szakszervezeti tag vagyok. Amikor átjöttem a jelenlegi munkahelyemre, itt is bekapcsolódtam a munkába, bizalmiként tevékenykedtem, s amikor a szakszervezeti titkár nyugdíjba ment, engem választottak meg az utódjául.

- Mi a cég rövid története?

Társaságunk több mint ötvenéves múltra tekint vissza. A FÉKON Ruházati vállalatból vált önállóvá, mint UNICON Ruházati Vállalat, és 1992- óta működik részvénytársasági formában. 2005-ben társaságunk nehéz helyzete arra kényszerítette a tulajdonosokat, hogy a tisztánlátás érdekében átszervezzék a működést. Így három, helyileg is különálló Kft-be került átszervezésre a varrodai tevékenység. Az átszervezés munkajogi jogutódlással történt. A cégcsoport több dologban jelenleg is együtt működik. Sajnos a Bácsalmási cég, azóta, már felszámolásra került. Varrodai kapacitását nem tudta lekötni saját erőből, a cégcsoport segítsége pedig a nagy távolság miatt gazdaságtalanná vált.

- Mi a társaság profilja?

- Női konfekció, női felsőruházat és körülbelül hat éve bútorhuzatot is gyártunk. Most már elmondhatom, hogy csaknem kilencven százalékban, egy olasz cég megrendelésére, amely luxushajókat, szállodákat rendez be, bútorhuzatot készítünk. Az anyagot ide küldi, mi megvarrjuk. Ezeket a most divatos párnákból összerakott bútorokat gyártják. A szivacsolás már kint történik Olaszországban.

- Mennyi a foglalkoztatottak száma?

- A két cégcsoportnak összesen kétszázötven dolgozója van. Az Uniconnál működik a szabászat és az adminisztrációs létszám, ez hatvan fő. A Fraxini kft-nél pedig a varrás történik.

- Te vagy mindkettőnek a szakszervezeti vezetője?

- Igen. Mivel a kettéválás előtt is én voltam a titkár ez a szétválás után is megmaradt.

- Milyen a szervezetségeitek?

- Negyven százalékos.

- Ez ma egészen jónak mondható.

Ezzel már lehet eredményes érdekvédelmi munkát végezni. Könnyen megy?

- Nagyon jó a kapcsolatom a vezetéssel. Az a ritka helyzet van nálunk, hogy az igazgatónál is tagja a szakszervezetnek. Munkavállaló-barát, s rendkívül jó partneri viszony alakult ki a menedzsment és az érdekképviselő között. Szívén viseli a dolgozók sorsát. Ebből a szempontból könnyű dolgom van.

- Különösen, ha ezt megtámogatja egy jól megkötött kollektív szerződés.

- A kollektív szerződésünk a cégcsoportra lett megkötve, tehát a kétszázötven emberre vonatkozik. A kollektív megállapodásunk megnyugtatóan védi a munkavállalóink érdekeit.

- Vonatkozik ez a bérmegállapodásra is?

- Ezzel kapcsolatban elmondhatom, hogy általában a ruhaipar gondjai nálunk is léteznek, a bérezés vonatkozásában. Minimálbér és teljesítménybér. A tizenkilenc százalékos bérfejlesztés minket is terhel. Most beadjuk a pályázatot a kompenzációra, hiszen

saját erőből megcsinálni képtelenek lennénk. Meglátjuk, mi lesz az eredménye.

- Leépítésekre nem került sor?

- Elküldeni senkit sem kellett, sőt, munkaerőhiánnyal küzdünk.

- Ez elég meglepő, a jelenlegi foglalkoztatási gondok közepette.

- Nem nagyon jönnek az új belépők. Visszatartja őket a minimálbér és a teljesítménybér. Keményen kell dolgozni, ahhoz, hogy elfogadható legyen a kereset. Ez nem vonzó a fiatalok számára. Nagyon sok ruhaipari cég szűnt meg a térségünkben, tehát szaképzett varrónő ma még lenne. Mivel azonban évek óta nincs szakképzés, pár év múlva ez már nem lesz elmondható. A nyolcvanas években, nekünk, külön épületünk volt a szakmunkásképzőben, három-négy osztállyal. Ott meg lehetett tanulni a szakmát. Ma nincs egy osztály sem. És nem azért, mert mi mint cég, ezt nem vállalnánk, hanem azért, mert nem akarnak jönni.

- Azt talán meg sem kellene kérdezni, hogy függetlenítettként végzed a titkári munkát?

- Számviteli vezetőként, a gazdasági munkám mellett végzem a szakszervezeti teendőimet.

- Még egy utolsó kérdést felteszek.

Hogyan fogadták a tagjaitok, hogy a bányászszakszervezettel fuzionál a ruhaipari szakszervezet? Kételkedve?

- Igen, akkor sokakban felmerült a kérdés, hogy miért éppen a bányászok, és hogy mit keresünk mi itt, hiszen a két iparág merőben más, akár a helyzetét, akár a szakmakultúrák különbözőségét nézzük. Mikor megkaptuk az ígéretet a BDSZ-től, hogy a szakmai sajátosságainknak megfelelő érdekképviselőt kapunk, enyhültek ezek az aggályok. Ma pedig már elmondhatom, hogy a bányászok ezt az ígéretüket betartották, érezzük a törődést a mi gondjainkkal, s azok megoldásával kapcsolatban is. Én ezeket az eredményeket elmondhatom a tagjainknak is, hogy érezzék a döntésünk helyességét, s érezzék azt a biztonságot, amit a munkavállalói érdekvédelem eredményessége jelent a számukra. Elsősorban a nyugdíjasaink tették fel aggodó kérdéseiket, hiszen fennállt a veszély, hogy a mi szakmánk feloldódik a közös szervezetben, s elveszítjük a múltunkat, a hagyományainkat. Mára az ő félelmük is elmúlt. Egyébként, minden információt, amit az országos értekezleteken – hiszen tagja vagyok a BDSZ országos tanácsának -, akár titkári értekezleteken, továbbképzéseken, vagy például, mint a mai Könnyűipari Napon, kapok, továbbbítom, megbeszéljük az alapszervezetben, s ez biztonságos háttér a tagjaink bizalmához.

- háiori -

A dolgozók egészségéért

A Samsonite Hungária Bőrönd Kft Szakszervezeti Bizottsága hosszú évek óta, minden évben rendszeresen szervez szűrő vizsgálatokat a dolgozók egészségmegőrzése és betegségmegelőzés céljából. Minden évben van rákszűrés, szemnyomás-, vércukormérés, allergia-, látásvizsgálat, szemüvegcsere, és új szemüveg készítése is van lehetőség. Mindkét nem érdekében szervezzük ezeket a szűréseket, vizsgálatokat, az idén már túl vagyunk a férfiak részére szervezett prosztata szűrésen amelyen a férfi dolgozóink 30%-a vett részt. Érezhető és örülünk annak, hogy a férfiak is felelősséggel belegondolnak, mennyire fontos a betegség korai felismerése önmaguk és családjuk érdekében.

Nagyon jó lehetőség ez munkavál-

lálóink számára, mert ezek a szűrések, vizsgálatok helyben, munkaidőben történnek, térítésmentesen.

A dolgozóinknak nem kell szabadságra menni nincs szükség hosszú várakozási időre, időpont kérésére.

Örülünk annak, hogy a munkáltató is fontosnak tartja a dolgozók egészségvédelmét és lehetőséget biztosít a munkaidőben történő szervezésre és megoldja a termelés folyamatosságát ebben az időben is.

Nagyon kevés munkahely mondhatja, hogy üzemorvosi rendelővel is rendelkezik. Heti három alkalommal van rendelés, és folyamatos, jó az együttműködés az éves szűrő vizsgálatok megszervezésében.

Minden évben két alkalommal szervezünk kihelyezett véradást is. Ezeken

Egercsehi Bányászkönyv

Könyvbemutató Egerben

2012 januárjában jelent meg dr. Csiffáry Gergelynek, a történelemtudomány kandidátusának, a Heves Megyei Levéltár fő levéltárosának az „EGERCSEHI BÁNYÁSZKÖNYV/ Az egercsehi szénbányászat történetének dokumentumai” című, 732 oldalas könyve. Egercsehiben és környékén 220 évig tartott a szénbányászat az 1990. évi bányabezárásig. Ezt a korszakot mutatja be a könyv bő dokumentum- és képanyaggal. A könyv kiadója az Egercsehi Bányász Baráti Kör. A könyv ajánlását dr. Nagy Lajos, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület elnöke írta.

A könyv bemutatója 2012. január 26-án volt az egri Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtárban, ahol a megjelenteket – köztük sok, korábban Egercsehiben dolgozó, bányászt – Kárpátiné Ézsias Edit a könyvtár vezetője üdvözölte, majd Balogh András az egri Gárdonyi Géza színház tagja Sík Sándor 1912-ben, Selmecbányán írt, A bánya című verséből olvasott fel részleteket. Az est háziasszonya, Chászárné Simon Alice bemutatta a könyvet. Ezt követően a szerző beszámolt több éves kutatásáról, a válogatás módszereiről, a hiányzó dokumentumok okozta gondokról. Simon Sándor, az Egercsehi BB Kör elnöke – egyben a felelős kiadó – szolt a könyvkiadás előzményeiről, és arról, hogy a Heves Megyei Levéltárral közösen tervezett kiadást pályázati forrásokból nem lehetett biztosítani, így a kiadást kizárólag az Egercsehi BB Kör teremtette elő, mert úgy vélte, a kötet kiadását nem lehet halogatni. A fedezetet személyek és intézmények támogatásaiból gyűjtötték össze.

A könyv felépítése:

– Barnaköszén-lelőhelyek és bányák Heves megyében 1770-1945 között.

– A bányalétesítéstől az I. világháborúig (1904–1914).

– Az I. világháború és a forradalmak kora (1914–1920).

– A Horthy korszak (1920–1944).

– A II. világháború utáni újjáépítés éve (1945–1948).

– Az erőltetett iparosítás éve (1949–1956).

– A Kádár-korszak (1957–1988).

– A bánya bezárása (1989–1990).

– Adattár:

A bányászati szakkifejezések magyarázata;

Az üzemi balesetben elhunyt bányászok névsora (62 név, adatai, a baleset kiváltó oka);

A Heves megyei barnaszén bányászat kronológiája;

Széntermelés Egercsehiben (1907–1986);

A munkavállalói létszám (1908-1976) Személynévmutató;

Helynévmutató;

Fényképek. Egercsehi és bányászok anno...

Simon Sándortól, a felelős kiadótól, az Egercsehi Bányász Baráti Kör elnökétől származó fejezet – Az egercsehi szénbányászat hagyományainak és emlékeinek őrzői – zárja a könyvet. Ebben fényképekkel is illusztrálva összefoglalja a közhasznú szervezet megalakulását és hatéves működésének fontosabb eseményeit.

A könyv végén található a támogatók jegyzéke. (Nyolc társaság, szervezet és harmincegy magánszemély/család).

A könyvbemutató a Bányászhimnusz felvételtől játszott hangjaival zárult, mellyel a jelenlévők együtt énekeltek.

A könyv tudományos és ipartörténeti szempontból kiemelkedő jelentőségű. Megjelenése a szakmában nagy érdeklődést váltott ki. A korabeli dokumentumok sok Egercsehiben dolgozó volt bányász számára is jelenthetnek új ismereteket.

A könyv a Garamond Kiadványszerkesztő közreműködésével (Eger) készült, a nyomdai munka pedig az Alföldi Nyomda (Debrecen) dolgozóit dicséri.

A könyv után érdeklődők forduljanak Simon Sándorhoz (3300 Eger, Szálloda u. 4. Telefon:36-315-403 vagy 06-30-5429967) email: chaszar@upcmail.hu

Dr. Horn János

alkalmanként 40-45 fő vesz részt. Mindig van egy-egy első véradó is, tehát biztató ez a jövő szempontjából.

Nálunk jól működik ez a munka. Fontosnak tartottuk mindig, hogy lehetőséget biztosítsunk az egészségmegőrzés területén, a lehetőségeinkhez mértem figyelünk az egészséges életmód elsajátítására is. Régebben csatlakoztunk az MSZOSZ Női Választmányának szűrési kampányaihoz, ma már nem várunk felhívásra, mindent magunk intézünk, minden évben szélesítjük is a lehetőséget.

Kíváncsi, hogy minden munkahely éljen a lehetőséggel. Mindenkinnek nagyon jó erőt, egészséget kívánok.

Horváth Lászlóné

Sz.B. titkár

Könyvismertetés

A napokban jelent meg Schweitzer Ferencnek, az MTA doktora, tudományos tanácsadó (MTA FKI) „Katasztrófák tanulságai/ Stratégiai jellegű természetföldrajzi kutatások” c. 195 oldalas könyve, amely a Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutató Intézet ELMÉLET – MÓDSZER – GYAKORLAT 67. számaként jelent meg.

A könyv bemutatójára 2012. április 11-én került sor a Magyar Tudományos Akadémián, ahol Pálincás József az MTA elnöke tartotta a megnyitott majd dr. Bakondi György tú. altábornagy, a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság főigazgatója – a könyv ajánlásának írója – a könyvet a magyar tudomány, az oktatás, a közigazgatás és rendvédelmi képviselői mellett az érdeklődő olvasók számára is szívből ajánlott. A könyv az alábbi fő fejezeteket tartalmazza:

- Döntési kényszer a hazai árvízvédelemben (Schweitzer F., Nagy I.)

- Cianid- és nehézfém szennyezés a Tisza vízgyűjtőjén (Schweitzer F., Szeberényi J.)

Magyarországi vörös-iszaptározók, mint potenciális környezeti veszélyforrások (Schweitzer F., Viczián I.)

- Felszínmozgások folyamatok a Duna Gönyű – Mohács közötti magasparti szakaszain (Balogh J., Schweitzer F.)

- A talajpusztulás, mint potenciális katasztrófaforrás (Jakab G., Szalai Z., Balogh J.)

- Villámárvizek: a kis vízfolyások hirtelen áradásának problémái (Czigány Sz., Fábrián Sz. Á., Pirkhoffer E., Varga G.)

- A földrengések elleni védekezés stratégiája (Tóth L., Mónus P., Győri E., Zsíros T.)

- Földtani veszélyforrások (Oszwald T.)

- Irodalom (8 és fél oldalon).

A könyvbemutatóról a METROPOL Újság 2012. április 12-ei száma (p.: 8) részletes beszámolót jelentetett meg.

A kiváló minőségben elkészült – számos színes fényképet is tartalmazó – könyv az MTA Kutató Intézetben (Budapest, Budaörsi u. 45.) vásárolható meg 3.200.-ft-os áron.

Dr. H. J.

Dalos tisztelgés Tatabányán - immár ötödik alkalommal

A helyi Bányász Dalkör tolmácsolásában felcsendülő Bányászhimnusz adta meg az alaphangot 2012. április 28-án a Bányászklubok és Hagyományörző Dalkörök V. Tatabányai Találkozásának, melyet ezúttal is a Kertvárosi Bányász Művelődési Otthonban sikerült megvalósítani. Hámosi István Péter a Bányamunkás főszerkesztője már visszajáró vendégként nyitotta meg az eseményt, kihangsúlyozva annak fontosságát

gát és alapvető céljait; a bányász hagyományok ápolását, a bányász életforma, a bányász gyökerekkel bíró települések kulturális értékeinek bemutatását. Tatabánya Megyei Jogú Város részéről Bereznai Csaba alpolgármester fejezte ki örömét, hogy a város tudhatja magának a visszatérő, rendszeres bányász hagyományörző rendezvények egyik legjelentősebbjét az országban.

A tatabányai Bányász Dalkört követően érkeztek sorra az együttesek a világot jelentő deszkákra. Eljöttek ismét Ajka-Padragkútról a hölgyek és az urak kórusai (A Bányász Férfikórus és a Forrás Nőikar a NKA támogatása révén tudott részt venni a Kórustalálkozáson), a szomszédvár Oroszlány Bányász Népdalköre. Nem ijedtek meg a kimerítő, hosszú utazástól a Kisterenyi asszonyok, az elsőpró erejű hanggal bíró Edelenyi férfiak. Ugyanez elmondható

a Mucsony-Alberttelepet képviselő Szivárvány Népdalkörrel és a Tolna csücskéből érkezett vidám Váraljai kórusról is. A bányász és dalos összefogás szép példjaként megmutatta képességeit Tokod-Tokodaltáró egyesített kórusa valamint a mindig ízes és jó hangulatú műsorral érkező két vidám csapat, a Salgótarjáni Bányász-Kohász Dalkör és az idén műsorukat kisfilmmel is színesítő tatabányai Rozmaringos Bányász Egylet. Üdítő színfoltként jelent meg a nemzetiségi népdalos hagyományokat is felvonultató Sárásápi Szlovák Pávákör műsora. Hála és köszönet illeti a résztvevőket, hogy még ezekben a nehéz időkben is meg tudták teremteni azt a finanszírozási hátteret, ami feltétele a rendezvényen való részvételüknek. Elismerés nekik, elismerés a fenntartóknak.

A színpadi program lezárásaként a BDSZ tanácsosa, Beóthy-Fehér Szabolcs fejezte ki abbeli reményét, hogy a közeljövőben nem csak a

bányász kultúra, hanem a bányászat is újfent kitermelheti a maga kincseit az újra megnyitandó hazai tárnákból.

Az országos fesztivál létrejötté minden korábbinál nagyobb összefogást igényelt az intézmény valamint a programot fontosnak érző civil szervezetek, magánszemélyek, hagyományörző közösségek részéről. Ki kell emelni a Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet pályázati támogatását, az Országos Bányász Kulturális és Hagyományörző Szövetség, a Bányá-Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete, a Magyar Bányász-települések Országos Szövetsége támogatásait s nem utolsósorban a Kertvárosi Bányász Nyugdíjas Klub önkéntes szakácsainak munkáját, minek köszönhetően a Tatabányára érkezett vendégek nem csak jó élményekkel, de paprikás krumplival is telve kívánhattak egymásnak a következő találkozóig Jó Szerencsét!

Pákai Ernő

Stratégiai együttműködési megállapodás

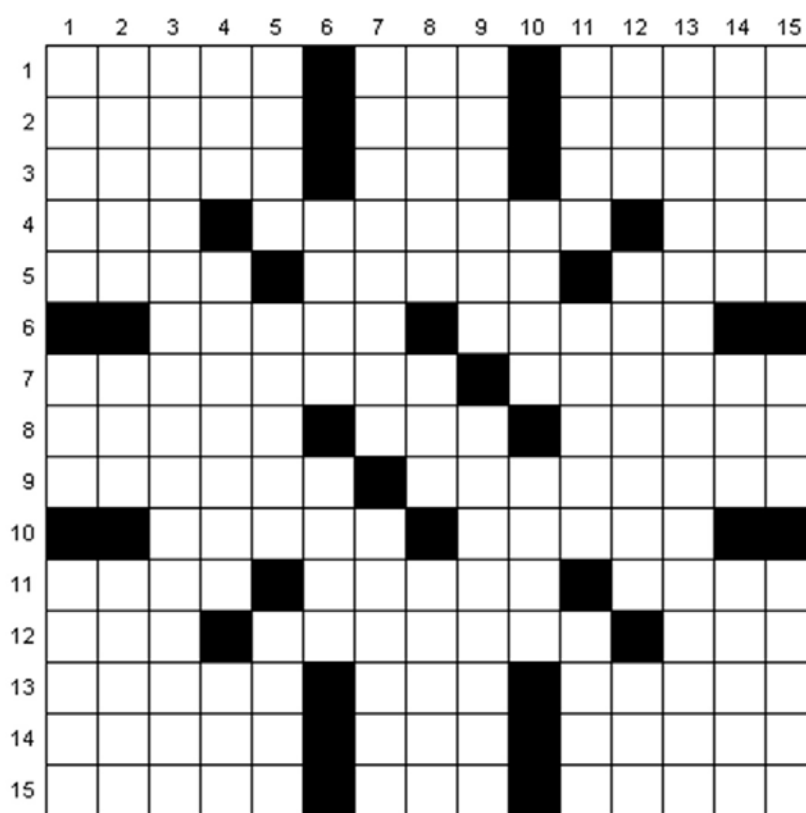
2012. május 15-én háromoldalú stratégiai megállapodást kötött egymással a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt., a Pannónia Nyugdíjpénztár és korábbi nevén LIGA Önszegélyező Pénztár. Ennek eredményeképpen szélesebb körű szolgáltatási spektrum lesz elérhető mindhárom társaság ügyfélköre számára.

Az aláíró vállalatok részéről Vokony János IT Einök és Pellei József ügyvezető a Pannónia Nyugdíjpénztár képviselőjében, Járai Zsigmond a Felügyelő Bizottság Elnöke, dr. Csurgó Ottó vezérigazgató, dr. Mikó Gyula általános vezérigazgató-helyettes és Kelemen Zsolt

pénzügyi vezérigazgató-helyettes a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt., valamint dr. Szilágyi József és Várhelyi Géza az Igazgatótanács tagjai, a LIGA Önszegélyező Pénztár képviselőjében voltak jelen.

A háromoldalú megállapodásnak köszönhetően egy kevésbé ismert szolgáltatási forma, az önszegélyező pénztári rendszer is elérhetővé válik a Pannónia ügyfelei számára. Ennek jelentősége várhatóan a közeljövőben megmutatkozik, hiszen a szociális rendszer várható átalakulásával növekvő szerephez fog jutni ez a megtakarítási forma.

Műsorok a képernyőn

VÍZSZINTES: Mesebeli macskakirály. – Iráni uralkodó rangja volt. – Magyar családnév. 2. Duna menti bolgár város. – Tűzpiros, de csak részben! – Mit mond, aki helyesel valamit? 3. Csehov három nővére közül a legfiatalabb. – Áru betűi. – Fegyveres alakulat. Andrzej Wajda egyik filmjének címe is. 4. Mélázik, az elején! – Lendületét elvesztő. – Jövendőmondó. 5. Vágás eszköze. – Állami bevétel. Közlekedők fizetik. –

Artisták Országos Szövetsége, röviden. 6. Kínálkozó, feltároló. – Arrább. 7. Felfelé nagyobbító. – Munkadíj egyik formája. 8. Ruhát, haját tartó eszköz, névelővel. – Trombita hangja. – Válogatott labdarúgó, ma edző (Flórián). 9. Egy közmondás szerint minden ... nehéz. – Egy női név, és egy másik becéző. 10. Piros betűs nap a naptárban. – Katolikus templom része. 11. Egyszemélyes logikai játék: ...toli. – A Szajna folyó francia neve. – Sütő András drámája: ... és Ábel. 12. Erőtlenség, tehetetlenség: ...rcia. – Nálunk indul (két szó). – Páratlanul tudnia! 13. Szórakoztató bulvármagazin. – Sümeg vára ma. – Testület első számú vezetője. 14. Valaminek a fedelére jegyző. – Urán és neon vegyjele. – Szenes Iván dalából: "Van ... elég, / Csak táncoljunk még". 15.

Abban az időben. – Hány lúd győz disznót? – **Régeli magazinműsor aktuális politikai és közéleti témákkal.**

FÜGGŐLEGES: Kocsma, bizalmas szóval. – Magyar Autóklub, rövidítve. – XVI. Benedek papa koronája. 2. Férfinév. – Ász, angolul. – Dél-amerikai indiánok, régi, nagy, rejtélyes kultúrával. 3. **Tehetségkutató műsor, amelyben vers-és prózamondóktól, énekesektől artistákig és bűvészekig mutathatják meg képességeiket a résztvevők.** 4. Pózna közepe! – Átnyújtani. – Például Esterházy Péter. 5. Ismert labdarúgó csapat: ... Madrid. – Kelet, németül. – Kelta eredetű férfinév. 6. Német autómárka. – Ember megjelenési formája. 7. Földet lazított. – Péter latin alakja. 8. Szülő becézése. – Hatvan perc. – Keleti katolikus templomokban a szentélyt a hajótól elválasztó, képekkel ellátott fal: ...sztáz. 9. **Hírműsor, aktuális riportokkal.** – Állami bevételek forrásai. 10. József becéző. – Köszörsül valamit. 11. A természet, társadalom és gondolkodás általános törvényeivel foglalkozó tudomány: ...zöfia. – Eladásra kínált. – Kortárs festő, grafikus és szobrász (Pál). 12. Munkagép része! – Virágzó fűzfák veszszői, névelővel. – Feldob, de csak részben! 13. **Amerikai gyerekfilm-sorozat.** 14. Az EU-ra vonatkozó jelző. – Sétált páros betűi. – Ballagó diákok éneklük: "Mi búcsúunk és elmegyünk, / a mi ... lejárt". 15. Rakás, halom. – Radon és oxigén vegyjele. – Whisky márkája.

Beküldendő a vízszintes 13., 15., függőleges 3., 9. és 13. sorokból a vastag betűs meghatározások megfejtése.

A rejtvénypályázat nyertesei

A márciusi rejtvényünk helyes megfejtése a következő: MÁTRA, PILIS, BAKONY, GERESE, MECSEK.

A nyertesek: Ádám Julianna, 3023 Petőfibánya, Apci út 3; Kaszab Istvánné, 2840 Oroszlány, Rákóczi F. u. 77. II./11; Redovai János, 3720 Sajókaza, Bányász u. 20.

A nyereményeket postán küldjük el.

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA-
ÉS IPARI DOLGOZÓK
SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Főszerkesztő: Hámosi István Péter • Szerkesztőség: 1068 Budapest VI. Városligeti fasor 46-48.

Telefon: 322-1226; 351-7758 • Fax/üzenetrögzítő: 351-7758 • E-mail: bdsz@banyasz.hu •

A bányamunkásban megjelent cikkek interneten is hozzáférhetők: www.banyasz.hu • Kiadja a

Nyomdort Kft. • Telefon/fax: 06 29 497-859 • Felelős kiadó: Rabi Ferenc • ISSN 0133-6630